TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN BIN MANAN MENGENAI WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

DISEDIAKAN OLEH:-

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN 2012929109

NUR FARAH AMALINA BT MOHAMAD RUJAHAN 2012777555

IJAZAH SARJANA MUDA SAINS PENGURUSAN MAKLUMAT (KEPUJIAN)

PENGURUSAN REKOD

IM246

FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA KAMPUS PUNCAK PERDANA

SHAH ALAM

SEMESTER 5 (MAC 2015-JULAI 2015)

JUN 2015

PENGHARGAAN

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Bismillahirrahmanirahim

Assalamualaikum w.b.t

Syukur ke hadrat Illahi keatas limpah kurniaNya. Kami ingin mengambil peluang ini untuk menyampaikan dengan penuh kasih sayang segala penghargaan kami terhadap rezeki yang kami perolehi sepanjang menjalani kehidupan sebagai pelajar di UiTM Puncak Perdana. Pertama sekali, kami ingin menyampaikan salam sayang dan syukur kepada ibu bapa dan keluarga kerana tidak putus putus memberikan sokongan kepada kami dalam pendidikan kami dan kerana sentiasa memahami keadaan kami yang bersusah-payah belajar dan berusaha keras untuk masa depan yang cerah in shaa Allah. Untuk mereka yang tidak memaksa keadaan dan menerima apabila kami tidak boleh pulang kerumah kerana komitmen yang terlalu tinggi kepada tanggungjawab di tempat belajar dan tidak pernah merungut apabila kami terlalu sibuk dikampus. Akhir sekali ucapan terima kasih tak terhingga untuk Encik Nazir bin Ahmad yang tersayang, kerana sentiasa memberikan senyuman manis, membuatkan kami tertawa, memahami kami, menasihati kami untuk setiap perkara, menjadi bapa yang tak akan terjumpa di tempat lain. Terima kasih En Nazir untuk segalanya. Pengalaman di Puncak Perdana ini tidak akan menjadi begitu indah tanpa En Nazir dalam hidup kami. Terima kasih untuk kebaikan, kasih sayang dan segala memori yang telah kita cipta bersama.

Sekian, dengan rasa sayang

BIODATA PENEMUBUAL

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Nama : Mohd Muhaimin bin Ahmad Jalaludin

Alamat :

No. Telefon :

Emel :

Program : Ijazah Sarjana Muda Sains Pengurusan Rekod (Kepujian)

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Nama : Nur Farah Amalina bt Mohamad Rujahan

Alamat :

No. Telefon :

Emel :

Program : Ijazah Sarjana Muda Sains Pengurusan Rekod (Kepujian)

BIODATA TOKOH

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NAMA	: Sulaiman bin Manan
NAMA PANGGILAN	: Pak Sulaiman
UMUR	: 52 tahun
TARIKH LAHIR	: 31 Julai 1964
TEMPAT LAHIR	:
ALAMAT	:
NO. TELEFON.	
STATUS	: BERKAHWIN

PENDIDIKAN

- o DARI TAHUN 1971 HINGGA 1976 DI SEKOLAH KEBANGSAAN BUKIT LINTANG
- o DARI TAHUN 1977 HINGGA 1981 DI SEKOLAH MENENGAH SRI MAHKOTA

ABSTRAK

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Transkrip ini mengandungi temubual bersama Encik Sulaiman bin Ahmad mengenai pengalaman beliau dalam bidang pembuatan dan pengendalian kereta lembu Transkrip ini mengandungi maklumat mengenai latar belakang beliau dari segi keluarga dan juga penglibatan beliau di dalam bidang ini. Encik Sulaiman juga merupakan salah seorang aktivis kereta lembu yang diiktiraf oleh Kementerian Pelancongan Malaysia agar warisan kereta lembu ini dapat dikekalkan sebagai salah satu aset negara. Encik Sulaiman mula berkecimpung dalam bidang pembuatan dan pengendalian kereta lembu ini sejak dari zaman sekolah lagi. Ini juga kerana bapanya sendiri, Encik Ahmad merupakan salah seorang pembuat kereta lembu yang berpengalaman di Melaka. Jadi dari situ, minat dan kemahiran yang diperoleh sekarang secara tidak langsung merupakan kemahiran yang telah diwarisi dari bapanya.

Selain mewarisi kemahiran pembuatan kereta lembu dari bapanya, Encik Sulaiman juga sering mempelajari cara dan teknik mengendalikan kereta lembu daripada abangnya sendiri. Ini adalah kerana abangnya juga merupakan salah seorang pengendali kereta lembu yang berpengalam di Melaka. Pada masa mudanya, Encik Sulaiman sering mengikuti abangnya semasa mengajar lembu untuk dijadikan sebagai lembu yang akan digunakan di kereta lembu. Di dalam transkrip ini juga beliau ada menceritakan tentang proses pembuatan kereta lembu, jenis-jenis bahan yang digunakan, kos pembuatan, cara pemilihan lembu, dan pengalaman beliau selama berkecimpung dalam bidang warisan ini.

SENARAI SINGAKATAN PERKATAAN

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Berikut adalah senarai singkatan yang terdapat didalam temubual bersama Encik Sulaiman:

BIL	SINGKATAN	NAMA
1.	MM	Mohd Muhaimin
2.	NFA	Nur Farah Amalina
3.	ES	Encik Sulaiman
4.	UPSR	Ujian Penilaian Sekolah Rendah
5.	LCE	Lower Certificated of Education
6.	SPM	Sijil Penilaian Menengah

PENGENALAN

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Dokumentasi Lisan (IMR604) ialah satu subjek yang memerlukan pelajar untuk melaksanakan satu sesi temuramah bagi memenuhi keperluan kursus. Temuramah ini adalah bertujuan untuk menemubual tokoh atau orang perseorangan yang arif tentang sesuatu bidang samaada dalam industri pembuatan, pemasaran dan juga pengalaman dalam sesuatu bidang yang diceburi. Kami telah bersepakat memilih salah seorang individu yang masih menyumbang dan mengekalkan warisan kereta lembu di Negeri Melaka Bandaraya Bersejarah. Beliau adalah Encik Samsudin Haji Abdul. Beliau adalah individu yang bertanggungjawab dalam pembuatan kereta lembu di Melaka.

Dalam dunia moden yang pesat dengan pembangunan, ramai yang sudah lupa tentang sejarah-sejarah atau warisan yang masih ada dan harus dipelihara untuk generasi akan datang. Warisan yang telah ditinggalkan oleh nenek moyang kita seharusnya dipelihara dan dikekalkan bukan hanya untuk generasi muda malah sebagai satu harta negara yang amat bernilai. Ini adalah kerana, warisan kita adalah hasil peninggalan orang dahulu yang telah menjadikan ianya suatu identiti negara yang harus diteruskan. Ramai tidak sedar, mereka seharusnya menghargai peninggalan yang telah diwariskan kerana tanpa mereka sedar, tanpa warisan atau tinggalan ini, mereka tidak mungkin akan dapat mengecapi apa yang ada dalam dunia sekarang.

Salah satu warisan yang masih wujud di Malaysia dan secara khususnya di Melaka adalah kereta lembu. Ianya adalah tanpa sedar satu peninggalan yang menjadi saksi negara kita juga melalui fasa-fasa perubahan dalam bidang pengangkutan.

Kereta lembu merupakan kenderaan dua roda yang ditarik oleh lembu. Ia merupakan pengangkutan yang digunakan sejka masa silam lagi di kebanyakkan tempat di dunia. Kereta lembu ini masih digunakan sehingga ke hari ini walaupun semakin banyak kenderaan moden yang dicipta. Kereta lembu di Melaka digunakan sebeleum kereta digunakan dan sehingga sekarang masih ada yang digunakan, termasuk kereta lembu pembawa penumpang.

Pada masa kini ia digunakan terutama sebagai tarikan pelancong. Kereta lembu yang membawa peumpang biasanya dilengkapi dengan atap sebagai perlindungan dari terik matahari dan hujan, dan ia sering kali dicat dengan warna terang dan ceria. Ianya bertujuan sebagai salah satu cara untuk menampakkan kereta lembu lebih unik dan dapat menarik minat pelangcong

samada pelancong tempatan atau asing untuk mendekati dan merasai sendiri pengalaman menaiki kereta lembu.

Kereta lembu yang ditarik oleh seekor lembu kebiasaannya pada masa dahulu digunakan oleh golongan kebanyakkan untuk kegunaan mengakut barangan-barangan seperti hasil pertanian dan balak. Rangka kereta lembi ini dipasang pada lembu penarik dengan menggunakan rantai khas yang diikat pada kayu gandar, tetapi tali sahaja yang digunakan pada seekor atau dua lembu. Manakala, pemandu dan pengiring barangan akan duduk di bahagian hadapan dan beban akan dimuatkan di belakang.

KAJIAN LITERATUR

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Kereta lembu merupakan warisan pengangkutan tradisional yang menjadi lambang kemegahan Negeri Melaka. Diperkenalkan sewaktu zaman Kesultanan Melayu Melaka pada abad ke-15 oleh saudagar-saudagar India. Bentuk kereta lembu Melaka menyerupai "Wagon" di Amerika pada zaman dahulu yang ditarik oleh kuda. Kereta lembu pada dasarnya terbahagi kepada empat bahagian iaitu badan, roda, gandar dan kajang. Kini, penggunaan kereta lembu tidak digalakkan di kawasan bandar kerana ia boleh menyebabkan kesesakan lalu-lintas. Walau bagaimanapun ia tetap digunakan di kawasan-kawasan luar bandar untuk mengangkut padi, kayu api, rumput, perabut dan sebagainya. Sekali-sekala apabila Pesta Kebudayaan diadakan kita berpeluang menyaksikan kereta-kereta lembu yang dihiasi indah lengkap dengan gong dan tambor melintasi Bandar Melaka menuju ke tempat pesta.

Dahulunya, kereta lembu digunakan sebagai pengangkutan oleh orang-orang kaya di Melaka. Ciri-ciri yag membezakan kereta lembu di Melaka ini dengan yang lain adalah bumbungnya yang berbentuk seperti tanduk lembu yang berwarna-warni.

Selain dari kereta lembu yang digunakan di Melaka pada zaman Abdullah dan sebelumnya itu, terdapat juga keterangan mengenai kereta kerbau atau pedati kerbau. Pada kebiasaanya pedati ini digunakan di kawasan bandar dan persekitarannya sahaja bagi tujuan menarik barang-barang. Abdullah ada menggambarkan pedari kerbau yang digunakan di zamannya dengan menceritakan bahawa:

"Maka dengan seketika itu juga diberinya perintah menyuruh bawa mayat itu, lalu dimasukkannya ke dalam pedati kerbau, maka disuruhnya canangkan berkeliling negeri..."

Kereta kerbau ini didapati digunakan sehingga ke pertengahan abad ke-20. Ianya dimonopoli oleh orang Cina yang tinggal di bandar Melaka, bagi tujuan menarik barang-barang seperti papan, beras, batu-bata dan sebagainya dalam lingkungan perbandaran sahaja. Di kawasan kampung-kampung dikalangan petani Melayu kereta ini tidak digunakan.

Pada asalnya, sebelum kewujudan kereta-kereta beroda di kalangan masyarakat petani di kampung-kampung, mereka telah tahu menggunakan sejenis sistem pengangkutan yang dipanggil "bentang". Kereta bentang ini tiada beroda dan ditarik olen binatang seperti kerbau dan lembu.

Penggunaan sistem pengakitan ini bertujuan untuk faedah diri sendir seperti menarik padi, kayu api dan barang lain yang berat-berat. Kenderaan ini biasanya dapat dilihat di sawah padi dan dusun terutama dalam tahun 1880-an. Namun pada masa kini, kereta kerbau atau pedati kerbau tidak lagi digunakan.

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN
NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

TRANSKRIP TEMUBUAL

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Berikut adalah rakaman wawancara sejarah lisan bersama dengan Encik Sulaiman bin Manan mengenai warisan kereta lembu di Melaka. Wawancara ini dikendalikan oleh Mohd Muhaimin bin Ahmad Jalaludin dan Nur Farah Amalina bt Mohamad Rujahan. Dengan segala hormatnya, kita mulakan rakaman ini.

MM: Okay -- assalamualaikum warahmatullahiwabarakatuh.

ES:Waalaikummusalam

MM: Okay |aaa| jadi encik sulaiman ea. Boleh saya panggil - pak cik?

ES: Pak cik boleh.

MM: Pak cik ya. Jadi hari ni (ini) saya akan menemu- menemubual aaa pak cik tentang warisan dan pembuatan kereta lembu. Okay[baiklah] jadi saya nak tanya, sudah berapa lama pak cik menetap di Melaka?

ES: Pak cik menetap di Melaka sejak lahir lah. [bunyi kertas terselak]

MM: Ohh sejak lahir di sini ea. Okay|baiklah| -- berapa tahun dah |sudah|?

ES: 52 tahun. Pak cik dilahirkan 1964.

MM: Jadi aaa jadi - pak cik adalah anak jati Melaka lah?

ES:Mm-hm[berfikir] anak jati Melaka.

MM: Aaa adakah isteri pak cik jugak |juga| dari Melaka?

ES: Isteri pak cik kalau nak cerite[cerita] sejarah isteri ni [ini] kang [nanti] daripada Melaka ada, daripada tu [itu] ada, kita amik [ambil] yang ringkas ni satu ye [sahaja] dak [tidak]. Yang ada je [sahaja] ler[lah]. Isteri pak cik yang ni [ini] berasal daripade[daripada] Kelantan. Jeli.

MM: Okay [baiklah] berapa orang anak yang pak cik [berapa orang anak yang pak cik ada]?

ES: Anak pak cik empat orang. Satu dah [sudah] berkahwin, lima orang lah lima orang termasuk anak angkat seorang. [bunyi ayam berkokok]

MM: Jadi boleh saya tahu name[nama] anak pak cik?

ES: Boleh. Satu yang tua kepada bini [isteri] yang nombor satu, Zuraidah bt Sulaiman. Anak angkat tu [itu] yang kire[kira] sebelum yang ni [ini] ada amik [ambil] anak angkat dua lah kira. Aini Zainida, pahtu [selepas itu] Shahidah, selepas tu [itu] Mohamad Ikram--. Mohamad Ikram. Aaa satu lagi Mohd Shah, anak angkat jugak [juga].

MM: Baiklah anak-anak pak cik semuanya lahir dan membesar di Melaka?

ES: Di Melaka.

MM: Kesemuanye[kesemuanya]?

ES: Kesemuanya.

MM: Adakah anak pak cik turut terlibat dalam bidang pembuatan kereta lembu?

ES: Tak [tidak] ade [ada]. Yang kecik sekali tu [itu] baru enam tahun, lelaki. Yang itu ler[lah] warisnya kalau ler[lah][lah] ada umur. Kalau tak [tidak] de [ada] umur, tak [tidak] de [ada] ler[lah][lah]. Terpadam ler[lah][lah] benda ni [ini]. Tak [tidak] de [ada] mewarisi.

MM: Cuma seorang sahaja lah lelaki?

ES: (mengangguk)

MM: Adakah pak cik memilih untuk menetap di sini?

ES: Memang tak [tidak] de [ada] pilihan lain la. Memang tempat tanah tumpah darah kite [kita] kan. Lagi pun tanah ni [ini] kite [kita] duduk tanah pusake[pusaka].

MM: Jadi sekiranya sekiranya macam seperti pak cik cakap tadipak cik hanya ada anak lelaki seorang. Jadi sekiranya anak pak cik tak [tidak] tak [tidak] meneruskan warisan yang pak cik buat ni [ini], jadi adakah pak cik akan aaa mungkin mengajar orang lain atau cuba turunkan kepada orang lain ke?

ES: Kite [kita] nak nak juge [juga] menurunkan pak cik pada generasi muda tapi dorang [mereka] tak [tidak] berminat. Nombor satu kite[kita] tak [tidak] ade [ada] kemudahan umpama kite [kita] nak [hendak] memotong tu [itu] kite [kita] tak [tidak] ade [ada] mesin.Budak-budak sekarang mana nak [hendak] ikot [ikut] care-care[cara-cara] manual dorang [mereka] sume [semua] nak [hendak]yang pantas aje [sahaja]. Kalau kerat [potong] kayu tu [itu] mungkin dorang [mereka] tak [tidak] nak. Ritu [hari itu] dah [sudah] itu juge [juga] dorang [mereka] tak [tidak] itu, dorang [mereka] tak tak [tidak], leceh.

MM: Okay [baiklah] jadi saya nak bertanya lagi lah di man[mana] pak cik bersekolah sewaktu sekolah rendah dahulu?

ES: Sekolah Kebangsaan Bukit Lintang.

MM: Di di mana ye?

ES: Di sini je[sahaja]. [Di kawasan Telok Mas, Melaka]

MM: Di sini je. Okay [baiklah] berapa keputusan - UPSR [Ujian Penilaian Sekolah Rendah]?

ES: Masa tu [itu] pak cik belum ada UPSR [Ujian Penilaian Sekolah Rendah]. Pak cik terus amik [ambil] LCE[Lower certificated of Education]

MM: Okay[baiklah] LCE.

ES: Lepas LCE [bunyi motosika] baru dia sebut SRP[Sijil Rendah Penilaian]. [bunyi ayam berkokok]

MM: Haaa ye. [mengangguk] [bunyi ayam berkokok]

ES: Pak cik ada LCE sahaje[sahaja]. [bunyi ayam berkokok]

MM: Okay [baiklah] jadi - di mana pulak [pula] pak cik bersekolah menengah dahulu?

ES: Pak cik sekolah menengah di Sekolah Seri Mahkote [Mahkota]. Umbai. Jalan Merlimau tu [itu][berada di jalan menuju ke Merlimau]. Seri Mahkota.

MM: Dari tingkatan satu

ES: Dari tingkatan satu sampai[sehingga] ke tingkatan lima.

MM: Ohh tingkatan lima. Jadi , jadi - apakah pencapaian lain yang pak cik ade [ada] waktu di sekolah menengah dahulu? Mungkin pak cik dari segi sukan. Mungkin pak cik aktif dalam - kokurikulum - dan sebagainye[sebagainya]?

ES:Pak cik dalam sokan [sukan] pak cik aktif bola sepak dan pernah menjadi ketua bola sepak [bunyi kereta lalu] sekolah. Dan pernah mewakil[mewakili] sekolah-sekolah negeri Melake [Melaka].

MM:Jadi - waktu sekolah menengah - pak cik telah habiskan SPM [Sijil Penilaian Menengah] di sekolah yang same[sama]. Jadi waktu tu [itu] berapa keputusan yang pak cik capai waktu peperiksaan terakhir tu[itu] lah kan. Waktu SPM [Sijil Penilaian Menengah]

ES:SPM [Sijil Penilaian Menengah] pak cik dapat gred due[dua].

MM:Okay - selepas - pak cik menamatkan - pengajian di sekolah tersebut selepas SPM [Sijil Penilaian Menengah], pak cik ade[ada] menyambung pelajaran di mane-mane [mana-mana] institusi?

ES: Tak [tidak] de [ada]. Tak [tidak] de [ada].

MM: Berape[Berapa] orang adik-beradik yang pak cik ade[ada]?

ES: Yang ade[ada] sepuluh orang. Nak [hendak] cerite[cerita] kita tu[itu] adik beradik ramai. [ketawa] Tujuh belas, yang ada sahaja sepuluh. Tapi dah meninggal satu dah tinggal sembilan lah.

MM:Jadi pak cik anak ke berape[berapa]?

ES:Pak cik anak yang ke lapan.

MM:Okay[baiklah] - pak cik tak[tidak] menyambung pelajaran selepas daripada sekolah. Jadi - apa yang pak cik buat selepas daripade[daripada] menamatkan pengajian di sekolah?

ES: Pak cik tolong bapak[bapa] meniaga lembu, meniaga daging, selama , selama enam tujuh tahun lah. Pak cik belajar meniaga pulak[pula].

MM: Okay[baiklah] jadi - secare[secara] - mendalam apakah pekerjaan pertama pak cik lah.

ES:Pekerjaan pertame[pertama] pak cik tulah[itu lah] pak cik berniaga.

MM:Berniaga. Jadi di usie[usia] berape[berapa] pak cik dah[sudah] mule[mula] bekerje[bekerja].?

ES:Usie[usia] pak cik dua puluh satu tahun.

MM: Dua puluh satu tahun ea. Okay[baiklah] - seterusnye[seterusnya] selepas pak cik berniaga - mungkin sebelum pak cik dapat kebolahan buat kereta lembu ni[ini] mungkin sebelum daripada tu[itu] apa lagi pekerjaan yang mungkin pak cik pernah buat sebelum ini.

ES:Pak cik pernah bekerja sebagai navy[tentera laut]

MM: Okay[baiklah] - pada mula - pada awal dulu pembuatan kereta lembu ni[ini] adakah memang - minat pak cik atau mungkin daripada pemerhatian ke atau sebelum ni[ini] ade[ada] waris , waris ke - ayah pak cik ke yang buat benda[kereta lembu] ni[ini]?

ES:Mule[mula] marin[kelmarin] ayah pak cik. Pak cik mulenye[mulanya] memang tak[tidak] berminat, keje[kerja] pun apa bila bapak[bapa] suruh tu[itu[kan selalu kene[kena] marah, memang tak[tidak] minat. Lama-lama dia suruh suruh suruh buat itu buat ini dia kate[kata] belajarlah dia kate[kata] "esok aku dah[sudah] tak[tidak] ade[ada] esok kau boleh ler[lah] buat" dia kate[kata].

MM:Jadi , jadi - saya boleh katakan pembuatan kereta lembu ni|ini| bukan satu kehendak dan bukan lah hobi pak cik untuk minat cenderung ke arah untuk buat ni|ini| lah.

ES: (mengangguk). Membawa kerete[kereta] lembu memang minat.

MM:Okay|baiklah| , okay|baiklah| sebelum sebelum - seingat pak cik sebelum pak cik betul-betul dalam bidang kerete[kereta] lembu ni|ini| apakah pekerjaan terakhir yang dilakukan?

ES:Pak cik meniage[meniaga] besi buruk.

MM:Di mana ea

ES: Di sini jugak[juga] [di kampung Tambak Bugis, Telok Mas, Melaka]

MM:Di tempat ini.|Di kawasan rumah ini|

ES:Bile[bila] pak cik mohon lesen mohon lesen, dorang[mereka] tak[tidak] luluskan lesen pak cik, tu[itu] ler[lah][lah] pak cik fed up[bosan] lah. *So*[jadi] pak cik teruskan dengan kereta lembu tu[itu] je[sahaja] sampai sekarang.

MM:Berapa berapa lame[lama] ea masa sebelum kire|kira| dalam waktu pak cik meniaga besi buruk tu|itu| berape[berapa] lame[lama]lah baru pak cik dapatkan lesen tu|itu| baru lah boleh.

ES:Tak[tidak] langsung dorang[mereka] tak[tidak] kasi[bagi].

MM:Langsung tak[tidak] bagi.

ES:Langsung tak[tidak] kasi[bagi]

MM:Okay[baiklah].Okay[baiklah] seterusnya adakah pembuatan kerete[kereta]lembu ni[ini] menjadi sumber pendapatan utama pak cik?

ES:Tak[tidak]de[ada] lah. [tersenyum]. Nak[hendak] cerite[cerita] kerete[kereta] lembu ni[ini] dorang[mereka]pun beli pun kita nak kate[kata] daripada ape[apa] pihak-pihak kementerian memang susah beli. Kite[kita] tinggal lagi kite[kita] suke[suka] budaya kite[kita], kite[kita] punye[punya] tu[itu] je[sahaja]

MM:Jadi (berdehem) pak cik - ade[ada] bukan lah - bergantung hanya pada hasil daripada pembuatan ini.

ES:Tak[tidak].

MM:Ade[ada] kerje-kerje[kerja-kerja] lain la.

ES: Ade[ada]

MM:Okay[baiklah] - okay[baiklah] seterusnya - okay[baiklah] pak cik lebih gemar lebih suka menghasilkan kerete[kereta] lembu atau mengendali kerete[kereta]lembu tu[itu]?

ES: Kedua-duanya sekali.

MM:Kedua-duanya sekali. Mungkin pak cik boleh cerite[cerita] ape[apa] mungkin dari segi mengendali, ape[apa] kepuasan pak cik di situ dan buat tu[itu] ape[apa] kepuasan. Mungkin ada yang membuatkan pak cik pun suke[suka]. Sesuatu tu[itu[.

ES:Kepuasan tu[itu] memang ade[ada], ade[ada] kepuasan la. Umpame[umpama] kite[kita] umpame[umpama] kite[kita] macam kite[kita] pegi [pergi] ade[ada] ade[ada] ari[hari] perayaan cam[macam] tu[itu] an[kan]. Kite[kita] hias kerete[kereta][kereta[kite[kita] cantik kite[kita] suke[suke] kan. Walaupun duit tu[itu] tak[tidak] seberape[seberapa] yang die[dia] bagi, kite[kita] suke[suka]. Kite[kita] berlawan hati kite[kita] je[sahaja] berlawan dengan kawan-kawan ni[ini] kite[kita] berlawan kite[kita] sendiri je tapi aaa tak[tidak] de[ada]bende[benda] [tidak peduli]. Die[dia] hiaskan api die[dia] macam tu[itu], die[dia] hias-hiaskan api die[dia] waktu malam kan. Memang memang die[dia] punye[punya] pendapatan tu[itu] kerajaan kasi[bagi] tu[itu] tak[tidak] memuaskan, tinggal lagi kite[kita] suke[suka]. Die[dia] kasi[bagi] kite[kita] lima ratus, sekali pak cik pasang pasang pasang apa, api, api yang mentol bulat tu[itu] kan, sampai lima puluh bijik[biji]. Abih[Lepas] dengan wire[wayar], soket lagi abih[lepas] kadang api twinkle light[lampu kelip-kelip] tu[itu] kite[kita] itu sampai lima puluh set enam puluh set, aaaa berapa yang kite[kita] dapat. Tinggal lagi kite[kita[suke[suka], generator[mesin generator] lagi minyak lagi.

MM:Kadang-kadang apa yang buat tu[itu] pun tak[tidak] pulangan dia tu[itu] pun tak padan dengan apa yang.

ES:Tinggal lagi kite[kita] suke[suka]. Kite[kita] tak[tidak] nak[hendak] benda ni[ini] pupus begitu aje[sahaja].

MM:Jadi - bile[bila] kali pertama pak cik mengendali kereta lembu. Secare[secara] mungkin secare[secara] - seorang diri ke, mungkin sebelum ni[ini], sebab macam kite[kita] naik kerete[kereta][kereta] pun [ketawa] mule-mule[mula-mula] kite[kita] basikal la. Kite[kita] mule[mula] belajar *slow-slow*[perlahan-lahan]. Mungkin pak cik bila pak cik yang mule-mule[mula-mula] yakin boleh rase[rasa] boleh bawak[bawa] dan boleh pergi jauh ke.

ES:Umur sewaktu tu[itu]umur pak cik dalam belasan tahun jugak[juga] la[sekitar umur 16 tahun]. Belasan tahun dulu kite[kita] sudah pergi ke Pesta Budaye[Budaya] Tanjung Kling. [bunyi barang besi jatuh]

MM:Emm okay[baiklah] okay[baiklah] - macam pak cik cakap tadi pak cik pernah aaa pergi ke Pesta Budaya ea[ye]. Jadi - pada tahun bile[bila] tu[itu] Pesta Budaye[Budaya].

ES:Seingat pak cik - dalam tahun tujuh puluh enam. Tujuh puluh enam[1976], tujuh puluh tujuh[1977], tujuh puluh lapan[1978] sampai ke tahun tujuh puluh sembilan[1979] benda[Pesta Budaya Tanjung Kling] tu[itu] berakhir. Kalau tak[tidak] silap pak cik lah tahun tujuh puluh sembilan bende[benda] [Pesta Budaya] tu[itu] tak[tidak] dibuat lagi.

MM:Jadi dia[Pesta Budaya] acara tahunan la.[suara kanak-kanak bercakap]

ES:(mengangguk)

MM:Jadi pak cik - pergi tu[itu] sebagai kire[kira] salah satu peserta kan.

ES:(mengangguk)

MM:Okay[baiklah] - .

ES:Itu pun kite[kita] under[bawah] name[nama] abang[Encik Ahmad] la. Kite[kita] mase[masa] tu[itu] baru bape[berapa] umur.

MM:Okay[baiklah]. Seterusnya - bile[bila] pak cik - mule-mule[mula-mula] - serious[serius] dalam bidang pembuatan kereta lembu.

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

ES:Pak cik dah[sudah] serious[serius] dalam pembuatan kerete[kereta] lembu seumur pak cik umur lapan belas tahun.

MM:Lapan belas tahun.

ES:Balik sekolah bapak[Manan bin Ngah] suruh buat ni[ini]. Balik sekolah bapak suruh gosok dengan kertas pasir papan-papan tu[itu] ape[apa]. Kadang die[dia] suruh tebok[tebuk] lobang[lubang], kadang dia suruh pasang ni[ini] pasang tu[itu]. Umur lapan belas tahun.

MM:Jadi - pak cik tak[tidak] de[ada] macam kawan-kawan yang mungkin datang sekali. [bunyi mesin rumput] Sebab selalunye[selalunya] pergi sekolah lepas tu[itu] mesti ade[ada] kawan-kawan, mungkin ade[ada] kawan-kawan pak cik yang datang aaaa sekali bersama pak cik buat kerete[kereta]lembu ke.

ES:Tak[tidak] de[ada]. Tak[tidak] de[ada].

MM:Okay[baiklah] - jadi - seterusnya dalam bidang pengendalian kerete[kereta] lembu pulak[pula] sejak [bunyi ayam berkokok] bile[bila] pak cik - betul-betul serius - kire[kira] beri komitmen untuk jadi pengendali kereta lembu ni[ini].

ES:Bile[bila] acik[pak cik] dapat ni - laa[kereta lembu]. [bunyi motorsikal lalu] Pak cik boleh buat satu kereta lembu yang , yang , yang - ditunjuk ajau[ajar] oleh bapak[bapa] pak cik yang ni[ini], - tu[itu[sampai sekarang pak cik teruskan. [bunyi motorsikal lalu] [bunyi suara kanak-kanak] Daripada umur pak cik tu[itu] lapan belas tahun, pak cik dapat buat sebijik[sebiji] yang ni[ini] [bunyi ayam berkokok] baru pak cik teruskan sampai sekarang pak cik buat. [suara kanak-kanak]

MM:Baiklah. Bile[bila] , bile[bila] seingatlah [seingat] pak cik bile[bila] perusaan[perusahaan] perusahaan ni[ini] ini mula ditubuhkan.

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

ES: Perusahaan ni[ini] yang yelah daripada diri pak cik sendiri lah, pada diri pak cik sendiri itu yang pak cik mule[mula] berkecimpung dalam kete[kereta] lembu ni [ini] seumur pak cik lapan belas tahun. Pak cik dah [sudah] mule[mula] buat kete[kereta] lembu, pak cik mole[mula] ikot[ikut] abang ajar lembu, training[latih] lembu, pak cik dah[sudah] mule[mula] ni[ini] [mengikuti abang] potong rumput, ikot[ikut] abang potong rumput bawak[bawa] kerete[kereta][kereta] lembu.

MM:Jadi kire|kira| - bende|benda| ni|ini| memang turun temurun dan sebati dalam hidup pak cik

ES: (Mengangguk) [Mengiyakan kenyataan]. Pasal[sebab] bapak[bapa] pun dulu asal asal bapak[bapa] dulu bekerje[bekerja] bawak[bawa] kete[kereta] lembu. Besarkan anak- anak apa semua memang daripada hasil kerete[kereta][kereta] lembu

MM:Okay[baiklah] - sape|siapa| yang mule-mule|mula-mula| menerajui perusahaan ni|ini|

ES:Mule-mule[mula-mula] yang menerajui tu[itu] bapak[bapa] ler[lah].

MM: Boleh saye|saya| katekan|katakan| aaaa perniagaan ni adalah perniagaan keluarge|keluarga| lah. Perniagaan memang warisan keluarge[keluarga] dari satu generasi ke satu generasi yang lain.

ES: - Boleh dikatekan[dikatakan] cam[macam] tu[itu].[sambil mengangguk]

MM:Okay|baiklah] di manekah|manakah| lokasi pertama pembuatan kereta lembu.

ES:Ni[ini] bagi, bagi lokasi pembuatan kerete[kereta] lembu untuk saye[saya] ke. -

MM: Untuk pak cik

ES: Kalau pak cik punye[punya] tapi rumah tu dah[sudah] roboh [ketawa] tu ler[lah][lah] depan kemarin[kelmarin[. Acik[pak cik] mule[mula] buat. Tu[itu] ade[ada] rumah pak cik marin[kelmarin] [ayam berkokok]

MM:Jadi di kampung ini lah

ES: Kampung sini [Kampung Tambak Bugis] la.

MM: Okay - Bagaimane[bagaimana] - pak cik mulekan[mulakan] perniagaan pembuatan kerete[kereta][kereta] lembu ni. Sebagai contoh mungkin bermule[bermula[dengan - mungkin modal, apa modalnye[modalnya] bermule[bermula] daripade[daripada] sumber-sumbernya sebelum pak cik mule[mula] ade[ada]. Seperti yang pak cik ade[ada] sekarang ni.

ES:Yang pak cik se- seingat pak cik yang kayu-kayu tu[itu] dulu pak cik buat pak cik punye sendiri. Yang mane dorang[mereka] robohkan jambatan, pak cik amik[ambil] kayu die[dia]. Kite[Kita][Saya] tau[tahu] jambatan tu[itu] kayu-kayu lame[lama]. Kayu yang tue[tua]. Kite[kita][saya] ambik[ambil], dorang[mereka] tak[tidak] pakai lagi kite[kita][saya] ambik[ambil]. Tu[itu] pak cik buat daripade[daripada] kayu-kayu macam tu[itu]. Yang berbeli tu[itu] paku jelah [ketawa] . Itu je paku.

MM:Okay[baiklah] - dari sumber-sumber semule[semula] jadi sumber-sumber buangan macam tu[itu] pak cik mule[mula] hasilkan kerete[kereta][kereta] lembu tu[itu] sendiri la.

ES: (mengangguk)

MM:Pak cik - mempunyai pekerje[pekerja] ke atau pembantu untuk buat kerete[kereta][kereta] lembu.

ES:Tak de[ada]. Ade[ada] pun sorang[seorang] ler[lah] menantu tu[itu]. Itu pun kalau bahagian *welding-welding*[kimpalan] nye[punya]. itu die[dia]. Bahagian besi punye[punya] - die[dia] buat ler[lah].

MM:Daripade[daripada] dulu lah memang

ES: - (mengangguk)

MM: Memang pak cik sorang[seorang]. Daripade[daripada] mencari bahan tu buatnye[buatnya] sampai ler[lah][lah] siap

ES: - (mengangguk) Sampai siap. Menantu baru , baru lima enam tahun juge[juga] baru ni - baru tolong. Dia boleh *welding*[kimpalan] ape[apa] semua.

MM:Okay|baiklah| - adakah pak cik bekerjasame[bekerjasama] dengan mane-mane[mana-mana] pihak kerajaan untuk pembuatan atau promosi tentang kerete[kereta][kereta] lembu ni.

ES: - kalau promosi memang ade[ada] kerjesame[kerjasama] la. Kalau pembuatan tu tak[tidak] de[ada] lah.

MM:Okay|baiklah| contoh - promosi kerete[kereta][kereta] lembu yang pak cik pernah bekerjasame[nekerjasama] dengan pihak kerajaan?

ES: Dulu mase[masa] seingat pak cik, pak cik ade[ada] bekerjesame[bekerjasama] dengan PAMA [Lembaga Pemasaran|. PAMA [bunyi motorsikal lalu] ade[ada] , ade[ada] macam mane[mana] tu[itu] nak cakap. PAMA ade bawakan tu Califomie[California] punye[punya] orang, *order*[menempah] kerete[kereta]lembu di sini. Hantar di Califomie[California].

MM:Orang luar tu[itu] *order*[menempah] dan bawa ke

ES: - (mengangguk) melalui PAMA

MM: PAMA. Jadi orang dari luar tu[itu] *order*[menempah] mungkin untuk kegunaan apa ea[ye] kalau di sana

ES:Untuk hiasan saje[sahaja]

MM:Okay[baiklah] berape[berapa] berape banyak

ES:Sebijik[sebiji] je.Sebuah.

MM:Selain , selain tu

ES:Selain tu Muzium Negare[negara]. kerete[kereta] lembu yang ade[ada] sampai sekarang tu[itu] Muzium Negara pak cik punye[punya].

MM:Okay[baiklah] itu yang ada sekarang tu adelah[adalah] kire[kira] hasil tangan pak cik lah.

ES:Tak[tidak]. Itu bapak punye. Pade pade[pada] die[dia] punya ni[ini] kalau tak[tidak] silap ade[ada] lagi die[dia] tulis pada palang die[dia], Manan bin Ngah. (mengangguk) die[dia] ade[dia] tertulis lagi

MM:Arwah la

ES:(mengangguk) arwah.

MM:Okay[baiklah] jadi pembuatan kereta lembu ni - memang asal dari Melake[Melaka] ke

ES: (mengangguk) memang dari Melaka.

MM:Okay|baiklah| - jadi - pak cik - memang menghasilkan kerete[kereta][kereta] lembu |bunyi ayam berkokok| atau mengendalikan kereta lembu?

ES:Pengendali dan menghasilkan kerete[kereta]lembu.

MM:Jadi - berape lame mase yang diambil untuk pak cik betol , betol mahir dan belajar untuk buat kerete[kereta]lembu ni

ES:Dalam tujuh lapan tahun juge[juga]

MM:Tujuh lapan tahun. Dari dari siape pak cik belajar

ES:Dari bapak, arwah bapak.

MM:Aaaa okay[baiklah| apakah pendapat pak cik tentang bidang pembuatan kerete[kereta]lembu ni.

ES:Senang citer[cerita] pendapat la, memang tak[tidak] de[ada] pendapat la, tinggal lagi kite[kita][saya] suke hobi kite macam tu. Kalau nak citerkan hasil carik makan dari pembuatan kerete[kereta]lembu memang payah.

MM:Okay|baiklah| - mungkin pak cik boleh cerite[cerita] cabaran-cabaran yang pak cik lalui untuk belajar buat kerete[kereta]lembu ni[ini]. Mungkin - kite tak[tidak] tau[tahu] mungkin ada persepsi orang yang cakap apa , apa ke yang buat pak cik macam mungkin malu ke kan.

ES:Memang ada benda tu. Yeler[lah][lah] kite maklum kan bokan[bukan] die[dia] nak bagi petunjuk bagi kite]kita]. Di, di ,di, di rendahkan kite lagi ade ler[lah]. Jadi sampai sekarang bende ni dah tinggal lagi sepuloh[sepuluh] bijik[biji] lagi sekarang kan, jadi macam kite orang desak , desak , desak Kerajaan Negeri Melaka itu hari, kite [kita]orang dah[sudah] tak de tempat ape semue baru die nampak. Kementerian Pelancongan, kite sampai pergi ke Kementerian Pelancongan baru dieorang ini, kalau tak memang ini ler[lah]. Die orang dah[sudah] keluarkan empat bulan yang lepas kite daripade Taman Buaye, kite duduk je rumah. Tak de ape. Bile kerete[kereta][kereta] lembu ni duduk je rumah je besok haa duduk berjemur tak pakai ape semue,macam rumah tak berjaga tak bertuan dengan habuk ape semua sekejap je die rosak. Haaa die roboh.

MM:Okay[baiklah] aaa okay[baiklah] mungkin itu sedikit cabaran yang pak cik lalui lah. Jadi saye nak tanye ape ape menariknye mesti ade menariknya bidang pembuatan kerete[kereta][kereta] lembu ni, membuat pak cik rase memang menarik macam menarik lah.

ES:Dulu dulu memang ade itu menarik die. Dulu pak cik buat bapak sedare saye pun ade buat, Samsudin punye bapak. Haaa die pun ade buat. Memang daripade tu memang ni berlawan lah haaa kite buat macam ni ni karang die buat macam ni. Kita buat cam ni[macam ini] dia ikot kita punya macam ini. *Last last*[akhirnya] kite punye bile die dah[sudah] orang mengenali die sikit demi , sikit demi , sikit demi , sikit, yang sebetol-betol ni buat kerete[kereta]lembu rode[roda] ape semue, tenggelam gitu.Orang yang tak[tidak] berkenaan ke timbul ape ape punction[funtion][majlis] panggil Shamsudin. Haaa ape ape hal itu haa panggil. Kita kita yang pengusaha kerete[kereta][kereta] lembu ni ikot[ikut] telunjuk die[dia] je[sahaja]. Die kata okay pesta sungai nak pakai, pesta air nak pakai. Kite[kita] tanye[tanya] berape, empat ratus - kite dengan api malam ape semua empat ratus. Kite tau[tahu] bende[benda] tu[off record]

MM:Jadi - di mane kat mane tempat kire premis untuk buat kerete[kereta] lembu macam betoi , betoi[betol] buat satu bengkel luar atau khas

ES:Tak de. Sini ler[lah] pak cik buat - . Tak de[ada] bengkel.

MM:Pak cik ade[ada] dapat - tajaan dari mane , mane[mana] pihak ke mungkin pihak kerajaan ke bukan kerajaan ke atau yang persendirian

ES:Tak ade[ada].

MM:Tak ade ea. Jadi - |bunyi motorsikal| okay|baiklah| pak cik kate[kata] kemahiran ni diwarisi daripade bapak jadi mungkin diajar pun oleh bapak pak cik.

ES:(mengangguk)

MM:Okay|baiklah| - adakah orang lain mungkin yang pak cik , pak cik pandang jugak sebagai contoh orang-orang yang pembuat kerete[kereta][kereta] lembu yang lain lah selain daripade ayah pak cik sendiri

ES:Itu ler[lah] citer[cerita] bapak si Sham[Shamsudin] [Encik Ahmad bin Ngah] tadi, arwah arwah nye. Arwah bapak si Sham[Shamsudin]. Die pun kire bapak sedare gak la tapi kite[kita] memang tak [berdecik] die terlampau , terlampau menonjol tau[tahu]. Die[dia] menonjol pade diri die tu tak pasal ler[lah],kite tak cerite ler[lah]. Tentang keburukan tu[itu], kebaikan dan keburukan kite yang , yang - buruknye[buruknya] die[dia] yang baik -.Tu[itu] yang pak cik tak[tidak] bape[berapa] sesuai dengan dieorang[mereka].

MM:Jadi - selain , selain keluarge[keluarga] pak cik iaitu anak pak cik, ade[ada] orang lain yang berade[berada] dalam bidang ni[ini] jugak

ES:Tak[tidak] ade[ada] lagi. Tak[tidak] de[ada]. Itu pak sedar aritu[hari itu] hari dah[sudah] meninggal, dah[sudah] tak de lagi lah. Tinggal pak cik sorang[seorang] jelah.

MM:Siape ea bapak sedare pak cik

ES:Abdol bin Kassim

MM:Abdol bin Kassim. Okay|baiklah|. Okay|baiklah| - jadi tempat premis bagi pak cik buat kire[kira] bengkel untuk buat kerete[kereta]lembu berhampiran rumah pak cik lah.

ES:(mengangguk) berhampiran

MM:Mungkin ada sebab-sebab mungkin kenape[kenapa] pak cik pilih dekat sini tempat ni |menunjukkan kawasan sekeliling| jadikan tempat buat kerete[kereta]lembu

ES:Kang[nanti] kite[kita] nak sewe[sewa] menyewe[menyewa] kang[nanti] kita tak[tidak] , tak[tidak] de[ada] tak mampu bayar. Lebih baik tempat macam ni[ini]. Kita kerete[kereta]lembu bak[macam] kate[kata] kite[kita] cakap tadi kite pun kerete[kereta]lembu bukannya selalu ada orang *order*[tempah]. Baik kite duduk macam ni - kat tempat kite suka kita buat, kita buat. Bile ade order kita buat.
Kadang kita nak bayar kos letrik[elektrik] kita nak bayar kos itu, sewe[sewa] , sewe[sewa] bangunan ape[apa] semue kan

MM:Senang kalau makan ke dekat dengan rumah

ES:Haaa dekat dengan rumah

MM:Boleh rehat rehat (ketawa). Rasa nak buat boleh keluar balik buat.

ES:(mengangguk)

MM:Kebiasa - selalunye - sape yang ada datang melawat ke bengkel pak cik ni.

ES:Selalunye abang [Encik Ahmad bin Manan] tu ler[lah] [ketawa]. Tak de orang lain. Adik-beradik je ler[lah].

MM:Mungkin , mungkin orang luar

ES:Tak ade[tidak ada].

MM:Okay|baiklah| okay|baiklah| baik. Adekah pelancong lain. Pelancong luar mungkin pelancong luar yang tahu tempat pak cik ni dan datang |bunyi motorsikal| sendiri. Mungkin untuk tengok pembuatan atau mungkin untuk rase nak menaiki kerete[kereta]lembu

ES:(mengangguk) datang sendiri, tak[tidak] de[ada]. Kalau melalui *tourism*[pelancongan] [Kementerian Pelancongan] ada. Datang sendiri tak ade.

MM:Okay|baiklah| jadi aaaa aaaa pak cik ade sediakan atau tunjuk sebarang sesi demonstrasi untuk buat pembuatan kerete[kereta][kereta] lembu

ES:(mengangguk) aritu hari ade kite buat mase mase budak budak kolej aritu datang, ada kite buat jugak. Kite buat tunjukkan macam mane, yang Berite Harian hari tu kita tunjukkan macam mana buat kerete[kereta] lembu. Macam mana kite buat dia punya *body*[badan], macam mane kita buat dia punya tempat tangkuk - itu tangkuk lembu tu[itu] kita ada tunjuk kat dia.

MM:(mengangguk). Secara kira - cara terperinci la pak cik tunjuk satu-satu pembuatan tu

ES: (mengangguk)satu-satu

MM:Dari mana pak cik dapat modal nak mulakan perniagaan ni

ES:Modal sendiri la [bunyi motorsikal]

MM:Jadi pak cik tak de[tidak ada] terima tajaan dari sape sape atau sumbangan dari mane mane lah

ES:Tak de[tidak ada] , tak de[tidak ada].

MM: - pak cik

ES:Baru baru tu hari la yang kite penerime sijil hari tu, pihak Kementerian Pelancongan ade kasi[bagi] kite seribu[RM100.00].

MM:Sebagai ape tu

ES:Sebagai apa penghargaan ni ye dak[betol tidak]. Penghargaan.

MM:Di aaa pak cik ade bekerjasame dengan aaa pihak kerajaan negeri Melake ke dalam aaa warisan kerete[kereta] lembu ni. Mungkin dari segi pak cik menyalurkan aaa kalau mereke ade ape ape acare.

ES:Buat buat masa ni kita ada apa , apa acara macam yang pak cik cerita dengan sini hari tu[itu]. Apa , apa ada ni[ini] dorang[mereka] datang kampung nak naik kerete[kereta] lembu apa semua - bahagian pelancongan la *tourism*[pelancongan] [Kementerian Pelancongan] yang uruskan kita. Kalau luar, luar punye la macam hari tu[itu] hari Berita Harian hari tu

MM:Kementerian Pelancongan atau Kementerian Pelancongan Malaysia atau - Kementerian Melaka

ES:Melaka

MM:Kementerian Melaka.

ES:(mengangguk) tapi yang kita dapat sumbangan seribu hari tu daripada Malaysia [Kementerian Pelancongan Malaysia] punya

MM:Pelancongan Malaysia[Kementerian Pelancongan Malaysia] owwwhhh [mengangguk]. Jadi - bagaimana pula - pade pendapat pak cik dorang[mereka] [Kementerian Pelancongan Malaysia] membantu pak cik dalam promosi kerete[kereta] lembu itu dengan cara macam mana

ES:Dulu dorang[Kementerian Pelancongan Malaysia] ade bukukan. Macam kawan pak cik yang kat[dekat] mane. Jonker Walk. Die ade buat satu buku, die edarkan. Tentang tentang pembuatan kerete[kereta] lembu ape semua. Bile kite dah[sudah] buku kan baru tourism[pelancongan] [Kementerian Pelancongan Malaysia] *tourism*[pelancongan] [Kementerian Pelancongan Malaysia] dapat tahu kita marin[kelmarin]

MM:Jadi - pak cik - ada terlibat ke dalam pembuatan buku. Mungkin pak cik sendiri ada keluaran yang buku itu yang pak cik punye ke

ES:Tak de. Tak de. [tersenyum] Itu ler[lah] kawan pak cik yang keluarkan dulu. Die dengan modal die sendiri ape semua.

MM:Owhh modal die sendiri ea keluarkan sebab semate-mate[semata-mata] untuk nak promosikan benda ini nak bagi orang tahu.

ES:(mengangguk)

MM:Jadi - adakah pak cik sendiri - mempunyai media sosial untuk promosikan kerete[kereta] lembu. Sebagai contoh mungkin pak cik ada masukkan dalam laman web[laman sesawang], mungkin dalam Facebook, dalam-

ES:Pak cik tak de[tidak ada] lah, orang rumah pak cik ada lah.

MM:(mengangguk). Okay[baiklah] - seterusnya saya dapat tahu - kampung ni[ini] [Kampung Tambak Bugis] bakal diwartekan[diwartakan] sebagai kampung kerete[kereta] lembu.

ES:Haaaa [mengangguk]

MM: Bagaimane[bagaimana] pak cik boleh dapatkan pengiktiran pengiktirafan itu

ES:Itu pun nak cerite pak cik dapatkan pun daripade kawan pak cik yang itu ler[lah], yang Jonker Walk yang bukukan pak cik nye[punya] tu[itu]. Tapi bende ni jadi tak jadi,wallahuhalam lah. Hari tu yang bahagian pelancongan nye, tourism[pelancongan] [Kementerian Pelancongan Melaka] nya itu hari itu dia cakap dia nak iktiraf kan sini [Kampung Tambak Bugis] sebagai Perkampungan kerete[kereta] Lembu. Haaa itu sampai tapi sampai sekarang pun tak de , tak de[tidak ada] ape cerite lagi. Ye ler[lah] bende tu maklum nak , nak proses apa semua nak melalui itu melalui ini kan.

MM:Okay[baiklah] Pada pendapat pak cik lah, kalau ade pengiktirafan tu kan, jadi - ape die punye kebaikan yang pak cik nampak. Ape , ape yang pak cik dapat daripade daripade pandangan pak cik sendiri lah.

ES:Pade pandangan pak cik sendiri, kalau bende[kampung] tu diiktirafkan sebagai Perkampungan kerete[kereta] Lembu, kite dapat promosikan kampung kite sendiri. Itu yang pak cik hendak kan. Kite promosikan perkampungan kite sendiri. Kite boleh perkenalkan pada pade orang orang luar, ye ler[lah] tempat lain pun ade sawah padi jugak, ape semue kan. Haa tinggal lagi kite sini ade buat aktiviti tu aktiviti ni. Kalau sawah padi, kite orang ade aktiviti naik kerbau. Kite orang ade aktiviti permainan kampung.

MM:(mengangguk)

ES:Kita orang ada aktiviti makanan kampung macam macam ada lah.

MM:Jadi macam orang tahu identiti owhh sini tempat tu aaa aaa perkampungan kerete[kereta] lembu, orang kenal

ES:Haaaa [mengangguk] [tersenyum]. Itu maksudnye

MM:Jadi - apekah sebab - pendapat pak cik apakah sebab UNESCO[United Education Science and Cultural Organization] memilih kampung ni[ini]

ES:Itu tak dapat pak cik aaa jawab lah. Pasal apa itu pasal hari itu hari dorang[mereka] ade ade bawakkan[bawakan] pemberite[pemberita] daripade luar negare[negara]. Macam Jepun hari tu,Thailen[Thailand].

MM:Dorang[mereka] buat liputan kat sini[Kampung Tambak Bugis]

ES:Haaaa (mengangguk) die orang[mereka] buat liputan sini hari tu. Kite adekan aktiviti ape semue. Macam Australie[Australia] punye[punya] hari tu, seluruh negare[negara]. Haaa itu yang dorang[mereka] nak iktirafkan Perkampungan kerete[kereta] Lembu. Kite memang bawak[bawa] die, kite tak menggunakan beca, kite tak gunekan kerete[kereta], basikal. Basikal pun ade, motor motor kite ade itu kan, tapi motor vespa lama. Haa kite cuma bawak dorang ke sane ke mari dengan kerete[kereta] lembu.

MM:(mengangguk). Macam pak cik cakap tadi ada banyak orang luar kan.

ES:(mengangguk)

MM:Okay[baiklah] jadi mungkin apa yang pak cik nampak bila orang luar tu sendiri nampak budaye[budaya] ni. Ape pak cik nampak ape ape perasaan dorang bile dorang[mereka] terlibat dalam benda , benda ini sebab macam kita tahu kita sendiri yang ada warisan ini sendiri pun macam yang muda , muda [ketawa] ini pun tengok benda ini pun tak de[tidak ada] rasa - teruja ke tak de[tidak ada]mungkin orang luar kita pun nak tengok orang luar ape.

ES:Macam orang luar itu kan dia pertama kali dia tengok, pertama kali dia rasa. Bila kite tengok macam ini macam Australie[Australia], haaa die mempunyai kerete[kereta] kuda. Dia tak[tidak] mempunyai kerete[kereta] lembu. Dia biasa kerete[kereta] kuda. Dia nak rasa macam mana naik kerete[kereta] lembu.

MM:(mengangguk) |ketawa|

ES:Macam kat sane dorang, makanan dorang cheese[keju] ape semue bende bende yang ni, kite kasi[bagi] die malam hari tu hari kite kasikan[bagikan] makan asam pedas[bunyi motorsikal], sambal belacan. Haaaa [ketawa] memang ler[lah] kite memang ketawekan[ketawakan] [ketawa] die. Dorang[mereka] tak[tidak] biase[biasa], tak[tidak] biase[biasa] , pedas kan. Tapi kita punya tradi[tradisi] tradisi macam itu.

MM:Sebab kite mungkin kalau kite pergi ke tempat dorang pun, kite pun mengikot|mengikut|. Haaa |ketawa|

ES:Haaa [mengangguk] kite pun ikot[ikut] [ketawa]. Macam ni haa mintak[minta] maaf la ni orang Kelantan. Pak cik pegi Kelantan, sebulan pak cik tak makan tau.

MM:|ketawa| haaa |mengangguk|

ES:Cakap terang tau[tahu] bukan kata tak makan makanan sana saya pak cik tak makan. Manis. Sampai pak cik beli kuali pak beli piuk[periuk] beli asam garam semua masak sendiri.

MM:|ketawa|(mengangguk). Macam saya pun ada dengar kawan-kawan yang kat[dekat] sana pun dia sendiri pun belajar di sana tapi tak[tidak] , tak[tidak] dapat nak makan di sana. Tak biasa

ES:(mengangguk) tak biasa.

MM:Jadi - okay|baiklah| yang terakhir mungkin saya nak tanya - pak cik lah.Okay|baiklah| berdasarkan - pandangan pak cik selepas tengok semue promosi yang diadakan segala riaksi orang luar semua ni kan, apa pak cik secara , secara

ES:Perasaan kita

MM:Perasaan pak cik tu bila tengok benda ni. Mungkin makin lama dah[sudah] makin kurang, mungkin pudar. Ape , apa mungkin ada terdetik pak cik macam rasa

ES:Itu pak cik ingin nak hidupkan mula , mula pak cik nak pertahankan kerete[kereta] lembu ini yang telah sudah mereka datang melihat kerete[kereta] lembu menaik menaiki kerete[kereta] lembu. Macam pak cik cerite awal tadi, dorang ade kerete[kereta] kude tapi dorang tak de kerete[kereta] lembu. Bile die dah[sudah] dorang[mereka] dapat naik kerete[kereta] lembu, seronok. Very[sangat] good[bagus]. Itu yang die ucapkan. Kite kite macam yang ade [bunyi angsa] separuh tu, kite tunjukkan pokok-pokok ubi. [bunyi angsa Die tanye kite ape, kite cabutkan kite cabutkan pokok ubi, kite cabukan ubi tu, isi tu ape, dia tanya apa. Kita dah[sudah] kene terangkan die. Haa ni ubi apa semue. Kita boleh rebus, makan. [bunyi angsa] Nanti kat tepi sawah nanti kite amik [bunyi motorsikal] kite rebus kita makan. Bawa , bawa dorang[mereka] kat[di] sawah, makan. Ubi rebus cecah[cicah] dengan sambal tumis. Dah[sudah] sedap pulak dia kata.

MM:(mengangguk) (ketawa)

ES:(ketawa)

MM:Kalau benda itu bukannya ada kat[dekat] mana , mana. Kita kena jaga

ES:Kita kena jaga lah. [bunyi angsa]

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

MM:Kita tak[tidak] jaga, tak ade[tidak ada]. Benda tu[itu] dah[sudah], kedepan nanti bukan untuk orang untuk kita generasi akan datang pun tak[tidak] dapat guna

ES:Untuk generasi akan datang (mengangguk) (tersenyum)

NFA : Jadi pak cik ade [ada] name [nama] lain selain kerete [kereta] lembu?

ES : Tak de la [tiada]

NFA : Jadi memang panggil die [dia] kerete [kereta] lembu lah kerete [kereta] lembu ni [ini] - sejarah pembuatan die [dia] tu [itu] datang daripade [daripada] mane [mana]?

ES : Pembuatan dia asalnye [asalnya] kerete [kereta] lembu ni daripade [daripada] India. Pade [Pada] zaman zaman Jepun dulu memang digunekan [digunakan] kerete [kereta] lembu ni. Kebanyakannye [Kebanyakannya] yang pembawak [pembawa] kerete [kereta] lembu ni [ini] India. Pasal [Kerana] India banyak pelihare [pelihara] lembu kan die [dia] dapat die [dia] boleh dapat hasil daripada tu [itu]. Tarik ubi, tarik beras,tarik pasir [digunakan untuk mengangkut]

NFA : Jadi asalnye [asalnya] die [dia] memang datang daripade [daripada] daripade [daripada] India then [kemudian] orang melayu kite [kita] belajar daripade [daripada] diorang lah [mereka]. And then [Selepas itu] bile [bila] bile [bila] die [dia] start [mula] gune [guna] kerete [kereta] lembu ni [ini] di Melake [Melaka]?

ES : Itu daripade [daripada] - tak [tidak] tahu daripade [daripada] Jepun mari [datang] tahun berape [berapa] - daripade [daripada] zaman Jepun dah gunekan [gunakan] kerete [kereta] lembu.

NFA : Pade [Pada] zaman jepun la die [dia] start [mula] gune [guna] dekat [di] Malaya la maksudnye [maksudnya] di Melake [Melaka] khususnye [khusunya]. Ape [Apa] panggilan lain untuk orang yang mengendalikan kerete [kereta] lembu tu [itu]

sendiri.... Yang tukang bawak [bawa] die [dia] tu [itu] - ade [ada] name [nama] tertentu?

ES : Tak pasti [Tidak pasti]

NFA : Tak pasti [Tidak pasti]? Panggil macam tu [itu] je la - macam biase [biasa] je [sahaja]- Kerete [Kereta] lembu ni die [dia] ade [ada] macam – macam jenis tak [atau tidak]?

ES : Die [dia] takde [tiada] banyak - takde [tiada] jenis ini je [sahaja] satu jenis je [sahaja]

NFA : Die [dia] memang - satu je [sahaja] die [dia] takde [tiada] jenis – jenis cume [hanya] corak je [sahaja] lah mungkinlah berbeze [berbeza]. Okay [Baiklah] - kerete [kereta] lembu tu [itu] sendiri ade [ada] ke melambangkan ataupun membawe [membawa] simbolik tersendiri?

ES : - Yang setahu pak cik macam rode [roda] die [dia] lah - macam rode [roda] die [dia] tu [itu] ade [ada] empat belas jejai - orang panggil jejari la - empat belas batang jejari – itu – menyimbolkan - negeri – negeri - di Malaysie [Malaysia] - mase mase tu [itu] mari [pada pada masa itu] Malaya.

NFA : Kalau keseluruhan kerete [kereta] lembu tu [itu] takde [tiada] melambangkan macam die [dia] ni adelah [adalah] satu kenderaan mase [masa] pade [pada] zaman dahulu ke takde ? [tiada?] Die [dia] ade [ada] membawe [membawa] maksud yang lain tak ?

ES : Macam macam die [dia] punye [punya] atap ni ha - kite [kita] katekan [katakan] kajang - ade [ada] tak [tidak] rupe [rupa] bentuk rumah bumbung Negeri Sembilan

NFA : - Melentik macam tu |itu| so [jadi| kite |kita| panggil kajang - Die |dia| lebih kepade|kepada| khusus satu – satu bahagian lah - membawe |membawa| simbolik satu – satu bahagian

ES : Pasal [Tentang] yang setahu pak cik due [dua] itu je lah [sahaja] yang lain – lain tu [itu] kite [kita] tak [tidak] tahu

NFA : - Jadi pade |pada| dulu yang mase |masa| zaman Jepun tu |itu| golongan ape |apa| yang mule |mula| menggunekan |menggunakan| kerete |kereta| lembu?

ES : Golongan ni - orang – orang macam kite [kita] kate [kata] kite [kita] orang - orang susah la kan - bawak[bawa] kerete lembu tu [itu] ambik [ambil] ambik [ambil] upah - tarik macam tauke – tauke punye [punya] bawak[bawa] beras daripade [daripada] Melake [Melaka] bawak[bawa] ke macam sekarang lori – okay [baiklah] daripade [daripada] Melake [Melaka] anto [hantar] beras ke Johor - macam tu [itu] la jugak [juga] [begitulah]

NFA : Jadi kire |kira| pengangkutan orang bangsawan la. Yang pembuat ni |ini| akan jadi yang pembawe |pembawa| kerete lembu ni |ini| la - jadi kegunaan die |dia| lebih menjurus kepade|kepada| membawe |membawa| barang

ES : Membawae [membawa] barang

NFA : Bawak|bawa|barang. Then |Kemudian| ape |apa| ape |apa| pulak |pula| kegunaan die |dia| sekarang?

ES : Kegunaan sekarang kite [kita] dah dah modenkan die [dia] - kite [kita] dah modenkan die [dia] - kite [kita] dah bersihkan die [dia] ape [apa] semue [semua] kite [kita] buatkan pelancongan ler pulak [pula]

NFA :Die |dia| lebih kepade|kepada| menyokong kita punye |punya| - macam mane |mana| - perkembangan pelancongan ke - ape |apa| - pelancong la kirenyer |kiranya|. - produk pelancongan la kirenyer |kiranya| sekarang.

ES : Produk pelancongan

NFA : Kebiasaannye kerete lembu ni [ini] dikatekan [dikatakan] boleh membawe [membawa] barang

ES : Barang

NFA : Betul? Jadi apekah [apakah] jenis – jenis barang yang biase [biasa] dibawa?

ES : Macam - pasir kegunaan buat rumah - tanah kegunaan buat rumah kite [kita] timbus macam kite [kita] timbus rumah tapak rumah batu – batu kan - macam yang yang ade [ada] ladang – ladang tu [itu] ladang – ladang tu [itu] die [dia] tanam ubi menggunekan [menggunakan] bawak [bawa] ubi - ke kilang ke - ke mane [mana] kan - itu kegunaan die [dia]

NFA : Die [dia] lebih spesifik kepade [kepada] orang yang membawak [bawa] tu [itu] la sebenarnye die [dia] tak de la [tiada] satu – satu tugas die [dia]

ES : Takde [tiada] Die [dia] umpame macam sekarang juge [juga] la yang ade [ada] lori tu bawak[bawa] ni [ini] - yang ade [ada] lori tu [itu] bawak[bawa] ni [ini] barang ni [ini] kargo die [dia]

NFA : Kire [kira] pengangkutan tuan punye [punya] tu [itu] la yang nak menyenangkan die [dia]

ES : Ape [apa] – ape [apa] yang ade [ada] sewe [sewa] asalkan dapat ini – duit – diorang [mereka] bawak[bawa]

NFA : Selain digunekan [digunakan] untuk bawak[bawa] barang - kerete lembu ni [ini] juge [juga] ade [ada] digunekan [digunakan] juge [juga] untuk sebarang perayaan?

ES : Ade [ada] jugak [juga]

NFA : Perayaan ape [apa] tu [itu] ye pak cik?

ES: Macam - macam dulu – dulu kita adekan [adakan] kerajaan negeri Melake [Melaka] adekan [adakan] pesta ape [apa] semue - sekarang pun ade [ada] jugak [juga] - sekarang pun ade [ada] jugak [juga] macam pesta sungai – hari – keme – hari - menyambut merdeka – ma – ha - tahun ni [ini] - tahun ni [ini] - Melake [Melaka] bandara – bandaraye [bandaraya] bersejarah takde [tidak] pakai [menggunakannya]

NFA : Takde pakai [tidak menggunakannya] Itu untuk negeri Melake [Melaka] lah Kalau untuk - kementerian pelancongan Malaysie ade [ada] tak die [dia] gunekan [gunakan] - kerete [kereta] lembu ni [ini]?

ES : Ade [ada] dulu - dulu ade [ada] juge [juga] macam pesta bunge [bunga] di – Kolumpo [Kuala Lumpur] dulu diorang [mereka] ade [ada] panggil kerete [kereta] lembu - dihiaskan ape [apa] semue [semua] - dihiaskan dengan bunge – bunge [bunga – bunga] ape [apa] semue - pesta bunge [bunga] - dulu ade [ada]

NFA : Jadi kalau misal kate [kata] die [dia] dipanggil kite [kita] untuk same – same [sama – sama] - ape [apa] - koloberasi dengan diorang [mereka] untuk acare [acara] tu [itu] jadi ape [apa] yang diorang [mereka] bagi [berikan]? Dari segi ape [apa] yang diorang [mereka] sumbangkan?

ES : Diorang [mereka] bagi kite [kita] duit aje [sahaja] lah - macam – macam - macam die [dia] sewe [sewa] kita punye [punya]..hias – hias tu [itu] diorang [mereka] hiaskan. Die [dia] sewe [sewa] kite [kita] aje ler [sahaja] kita bawak[bawa] aje ler [sahaja] kerete [kereta] lembu kita die [dia] sewe [sewa] dengan kite [kita] – kite [kita] sekali die [dia] [dia] sewe [sewa] (ketawa)

NFA : Lame [lama] tak [atau tidak] selalunye [selalunya] - ke hanye [hanya] untuk acare [acara] yang satu malam itu saje [sahaja]

ES : Biase [biasa] satu malam

NFA : Berape |berapa| selalu kalau sumbangan yang diorang |mereka| boleh bagi |berikan| tu |itu| secare |secara| kasarnye |kasarnya| tu |itu| untuk satu acare |acara|

ES : Macam - dulu [dahulu] macam dulu [dahulu] pesta bunge [bunga] dulu [dahulu] diorang [mereka] kasi [beri] tige [tiga] ribu - satu bijik [sebuah]

NFA : Satu malam itu

ES : Haaa [Ya] - satu malam – macam – pesta - air ni [ini] di Melake [Melaka] diorang [mereka] kasi [berikan] kite [kita] lime [lima] ratus satu malam tapi [tetapi] hiasan kita kene [perlu] hiaskan sendiri

NFA : Sekirenye |sekiranya| diorang takde |tiada| bagi ape |apa| – ape |apa| sumbangan pihak pak cik sendiri ade |ada| mintak |meminta| tak |atau tidak| untuk dapatkan sedikit peruntukan kalau nak |ingin| menyertai sekali acare ni |ini|?

ES : Biasenye [biasanya] memang diorang [mereka] kasi [berikan] - Kita takde [tidak] mintak [minta] ape [apa] semue [semua] memang diorang [mereka] diorang [mereka] panggil kite [kita] ke pejabat diorang [mereka] - macam ni [ini] ha sekian haribulan sekian haribulan kite [kita] nak pakai [gunakan] nak [mahu] menggunekan [menggunakan] kerete [kereta] lembu - berape [berapa] buah berape [berapa] buah - die [dia] kasi [berikan] kite [kita] empat ribu ke - kalau empat ribu tu [itu] kite [kita] die [dia] kate [kata] berape [berapa] biji [buah]sepuluh biji [buah]sepuluh biji [buah] tu [itu] kite [kita] bahagi la sorang [seorang] empat ratus

NFA : Empat ribu tu |itu| untuk satu satu kumpulan la kirenye [kiranya|

ES : Haa [Ya] satu kumpulan la

NFA : Bahagi – bahagi

ES : Bahagi – bahagi lah

NFA : Jadi pak cik rase [rasa] macam cukup la tu [itu] untuk menampung satu acare [acara] tu [itu]

ES : Kalu nak cerite [cerita] - nak ceritekan [ceritakan] kite [kita] kerje [kerja] satu malam pun kite [kita] tak dapat macam tu ye dak [betul atau tidak] empat ratus mane [mana] dapat gaji satu hari (ketawa)

NFA : Duduk kan sekejap satu malam

ES : Duduk kan sekejap satu malam. Tapi kepuasan tu kite [kita] dapat - orang merate [merata] - kite [kita] pun dengar cantik kerete lembu tu [itu] eh cantik kerete lembu-itu itu yang kepuasan kite [kita] - Takde la [tiada] belum sekali la ade [ada] komen ini kerete [kereta] lembu masuk town [bandar] kotor ler ape [apa] semue - ade [ada] ler orang kate [cakap] sepuluh tu satu yang tak boleh tahan kan - sepuluh tu [itu] satu yang ade [ada] peluk lembu bergambar - dengan lembu – lembu macam ni [ini] ha

NFA : Itu lagi lebih berharge [berharga] daripade [daripada] nilai yang diorang [mereka] bayar

ES : Iye la [Ya]

NFA :Kalau dalam mase [masa] nak siapkan satu kerete [kereta] lembu tu [itu] pak cik selalu berape [berapa] lame [lama] yang pak cik ambil untuk sebuah secara kasar nyer [kasarnya] untuk siapkan satu?

ES : Tige bulan [tiga bulan]

NFA : Tige bulan [tiga bulan] - Maksudnyer [maksudnya] tige [tiga] bulan tu [itu] secare [secara] konsisten tiap – tiap hari pak cik akan buat

ES : Tiap – tiap hari

NFA : Yige |tiga| bulan tu |itu| akan siap semue |semua| dekorasi sekali

ES : Semue [semua]

NFA : Okay |baiklah| - macam mane |mana| pulak |pula| dengan mase |masa| yang diambil untuk membuke |membuka| dan memasang semule |semula| kerete |kereta| lembu yang dah |sudah| siap?

ES : Itu die [dia] pasang ape [apa] bokak [buka] balik [semula] bokak [buka] balik [semula] die [dia] tak tak [tidak tidak] susah - die [dia] dalam mase [masa] sepuluh lime [lima] belas minit je [sahaja] kite [kita] bukak [buka] die [dia]

NFA : Kite |kita| bukak |buka| kalau pasang kalau pasang balik pulak |pula| macam mane |mana|?

ES : Itu jugak [juga] gaye [cara] die [dia] makan mase [masa] sikit kalu [kalau] kalu [kalau] kite [kita] pasang balik ade [ada] mase [masa] sikit - kalau kite [kita] bukak [buka] die [dia] mudah

NFA : Kire |kira| die |dia| memang boleh pasang - bukak |buka| pasang buka pasang

ES : Memang bukak [buka] pasang bukak [buka] pasang - kalu kite [kita] nak naikkan sebijik [sebuah] macam ni [ini] kite [kita] nak kene kan [perlukan] misal kate [kata] diorang [mereka] kate [kata] nak pergi ke Kuale Lumpor [Kuala Lumpur] kite [kita] nak sewekan [menyewa] lori besar - kite [kita] nak [perlukan] - gunekan [gunakan] lori besar kos belanje [belanja] die [dia] kite [kita] dapat yang tujuh lapan ratus abeh [jadi] nak [mahu] sewe [sewa] lori lime [lima] ratus mane [mana] boleh

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NFA : Bukak |buka| pak cik sorang |seorang| boleh bukak |buka| pasang?

ES : Tak [tidak] boleh - sorang [seorang] tak [tidak] boleh

NFA : Jadi berape |berapa| orang selalu kalau |jika| untuk bukak |buka| dan pasang?

ES : Biasenyer [kebiasaanya] pak cik adik beradik pak cik lime [lima] orang

NFA : Lime |lima| orang untuk proses bukak |buka| dan pasang jugak |juga| lah

ES : Bukak kalau macam kite [kita] nak pergi mane [mana] – mane [mana] - naikkan atas lori ape [apa] semua bukak [buka] dengan [dan mengangkat ke] atas lori memang lime [lima] orang

NFA : Pasang balik |semula|?

ES : Pasang balik pun kite [kita] kat [di] sane [sana] kite [kita] dah masing – masing ade [ada] kerete lembu kite [kita] kite [kita] dah tolong die [dia] die [dia] tolong die [dia] die [dia] tolong die [dia]

NFA : Faham – faham - kire |kira| takde |tiada| la macam rumit sangat proses nak pasang balik |semula| tu |itu| nanti

ES : Takde [tiada] - takde [tiada] – takde [tiada] – takde [tiada]

NFA : Okay |baiklah| – okay |baiklah| - jadi untuk satu sebuah kerete lembu tu |itu| secare |secara| kasarnye |kasar| berape |berapa| bahagian yang ade |ada|

ES : Satu kerete [kereta] lembu banyak bahagian - okay pandang sana (sambil menunjuk kea rah kerete lembu yang berada di belakang kami) - yang yang yang yang batang panjang tu [itu] di dinamekan [dinamakan] bong - yang batang terpacak tu [itu] dinamekan [dinamakan] tongkat

NFA : Okay [baiklah] - Okay [baiklah] selain tu

ES : Selepas bong tu [itu] die [dia] ade [ada] tempat duduk .Die [dia] ade [ada] tige [tiga] keping papan tu - die [dia] boleh bokak [buka] cabut - selepas tempat duduk tu [itu] ade [ada] tige [tiga] keping papan

NFA : Okay [baiklah]

ES : Yang tepi ye dak [betul atau tidak] . Itu tempat kite [kita] taruh [letakkan] barang

NFA : Yang menyerong sikit tu [itu]? Okay [baiklah]selain tu pak cik?

ES : Dinding

NFA : Dinding atau kite [kita] panggil – peti - itu boleh panggil peti ke atau kite [kita] panggil dinding lagi?

ES : Dinding

NFA : Dinding

ES : Pasal kite [kita] bahagian die [dia] yak [betul atau tidak]. Kalu [kalau] dah *complete* [sempurna] satu tu [itu] kite [kita] boleh panggil die [dia] peti

NFA : Peti okay [baiklah]

ES : Yang yang yang tiang sebatang tu [itu] kite [kita] panggil kan jerejak

NFA : Yang belah [sebelah] atas tu [itu] ke?

ES : Yang sebatang tiang tu [itu] - ade [ada] enam batang tiang tu [itu]

NFA : Jerejak

ES : Yang atas tu [itu] yang panjang tu [itu] dinamekan [dinamakan] palang

NFA : Palang - Selain tu [itu] pak cik?

ES : Bawah jerejak tu [itu] - bawah tiang tu ye dak [betul tak] - die [dia] ade [ada] kayu panjang tu [itu] - itu yang dinamekan [dinamakan] bendul

NFA : Bendul - bantal? Bantal pulak [pula]?

ES : Bawah bendul tu [itu] baru dinamekan [dinamakan] bantal

NFA : Bantal – okay [baiklah] – se - lepas itu ade [ada] lagi bahagian lain?

ES : Dalam bantal tu [itu] ade [ada] ni [ini] - ape [apa]

NFA : Pasang?

ES : Tu sub [bahagian] die [dia] tu - Nampak besi tu [itu] - yang ade [ada] paku tu [itu] Yang rode [roda] tu [itu] kan

NFA : Itu kite [kita] panggil ape [apa]? Itu? Pasang ?

ES : Itu pasang depan dekat tengkuk lembu

NFA : Pasang depan

ES : Itu pasang. Itu besi tu [itu] tadi dinamekan [dinamakan] balak

NFA : Balak - jadi kasarnye [kasarnya] die [dia] ade [ada] dalam sepuluh ke lime belas bahagian jugak [juga] la untuk satu sebuah buah kerete lembu

ES : Banyak lagi

NFA : Ade [ada] lagi? (ketawa) ade [ada] ape [apa] lagi - pak cik sebut je [sahaja] macam satu – satu

ES : Macam rode [roda] tu [itu] ade [ada] tige [tiga] empat

NFA : Roda?

ES : Bahagian die [dia]

NFA : Okay [baiklah]

ES : Mole – mole [Mula – mula] atas sekali tapak besi - nombor due [dua] tu [itu] tapak kayu

ES : Selepas tapak kayu jejari. Selepas jejari baru gantang - yang kayu bulat tu [itu]

ES : Brek die [dia]

NFA : Okay [baiklah]

ES : Yang yang yang kat kat kat kayu panjang yang pak cik cakap tu yang bendul tu. Die [dia] ade [ada] kayu melintang. Bawah die [dia] tu ade [ada] kayu melintang

NFA : Lagi satu

ES : Bawah tempat duduk die [dia] tu [itu] ade [ada] kayu melintang

NFA : Yang tu [itu] kite [kita] panggil kayu melintang?

ES : Itu die [dia] panggil bendul ambang

NFA : Bendul lambang ?

ES : Ambang

NFA : Ambang

ES : Ha.. die [dia] ade [ada] due [dua] - depan belakang

NFA : Okay [baiklah]

ES : Gelegar lantai die [dia] ade [ada] empat

NFA : Lagi sekali pak cik ape [apa] die [dia] ?

ES : Gelegar

NFA : Gelegar. Ade [ada] empat bahagian?

ES : Empat batang

NFA : Empat batang

ES : Ha... kite [kita] dah pasang gelegar ape [apa] semue [semua] baru kite [kita] pasang lantai

NFA : Lantai yang letaknye dalam peti tu [itu]?

ES : Same [sama] – same [sama] tempat duduk tu [itu] lantai

NFA : Dan siap?

ES : Siap

NFA : Siap - saya nak [mahu] masuk [senaraikan] satu – satu ye pak cik ye - apekah [apakah] fungsi bong tu [itu] sendiri

ES : Bong tu [itu] fungsi die [dia] menarik peti ni [ini]. Nampak tak [atau tidak]? Bile [bila] kite [kita] kenekan [pasangkan] pasang - yang cakap pasang tadi ye dak [betaul atau tidak] - kite [kita] kene [perlu] kan lembu due [dua]ekor - baru die [dia] tarik kerete [kereta] tu[itu] - lembu tu [itu] tarik kerete [kereta] fungsi bong ni [ini] die [dia] melekat pade [pada] peti itu tadi

NFA : Asas die [dia] kayu jugak [juga] la?

ES : Die [dia] yang tarikkan [menarik]

NFA : Jenis kayu ape [apa] yang dipakai?

ES : Jenis kayu resak

NFA : Kayu resak – okay [baiklah] - tongkat pulak [pula] macam mane [mana]?

ES : Tongkat itu kedudukan die [dia] - fungsi die [dia] itu macam

NFA : Hanye untuk - menahan kerete lembu tu

ES : Menahan die [dia] - jangan die [dia] tertunam

NFA : Kalau tertunam tu [itu] ape [apa] jadi ? Tak [tidak] elok la?

ES : Dah tak cantik la – tak [tidak] seimbang la

NFA: Jadi kalau misal kate [kata] kite [kita] ade [ada] lembu kat [di] situ

NFA : Kite [kita] akan biar aje [sahaja] la takde [tidak] la pakai [menggunakan] tongkat tu [itu] ke macam mane [mana]?

ES : Tongkat tu [itu] akan angkat terangkat la

NFA : Bukan la kite [kita] tanggalkan?

ES : Tak [tidak] die [dia] tak [tidak] tanggal - die [dia] mesti terlekat kat [di] situ

NFA : Jadi kalau ade [ada] lembu die [dia] akan jadi tongkat tu [itu] tengah – tengah la kan

ES : Ha die [dia] ternaik - ha tongkat itu di tengah – tengah jugak [juga]

NFA : Tongkat tu [itu] pakai kayu? Biase [biasa]? Kayu resak?

ES : Kayu hutan jugak [juga] ler

NFA : Kayu hutan biase je la [sahaja] - kalau tempat duduk pulak [pula] keluasan die [dia] macam mane [mana]?

ES : Tempat duduk yang macam mane [mana]?

NFA : Tempat duduk yang dalam

ES : Tujuh kali Sembilan - panjang die [dia] Sembilan kaki eh...panjang die [dia] tujuh kaki. Lebar die [dia] Sembilan inci

NFA : Okay [baiklah] – inci - die [dia] punye [punya] keluasan dalam tu [itu] la yang boleh memuatkan dalam lebih kurang enam orang - betul?

ES: Tu [itu] tempat duduk die [dia] sebelah - keluasan die [dia] - keluasan die [dia] antare bendul bendul panjang sini same [sama] bendul sane [sana]

ES : Tige[tiga] puluh empat inci - kite [kita] ukur dinding tu [itu]

NFA : Antare [antara] dinding dan dinding?

ES : Belah [sebelah] dalam belah [sebelah] dalam - tige [tiga] puluh empat inci - macam yang dulu punye [punya] ni [ini] kerete [kereta] dulu ni [ini] baru due [dua] puluh lapan inci

NFA : Kalau papan yang untuk belah tepi peti tu [itu] kite [kita] gune [guna] papan biase [biasa] ke ade [ada]

ES : Papan biase [biasa]

NFA : Papan biase [biasa] saje - ukuran die [dia] macam mane [mana]?

ES : Ukuran die [dia] yang bagaimane [bagaimana]?

NFA : Ha bahagian papan tu [itu] - ukuran die [dia] kite [kita] nak jadikan die [dia] - peti tu [itu] - berape [berapa] ukuran die [dia] pak cik boleh agak tak?

ES : Semi - lapan enam belas - lapan belas inci

NFA : Untuk satu panjang tu [itu] la?

ES : Tak - tinggi die [dia]

NFA : Tinggi die [dia] lapan belas inci - kalau panjang die [dia]?

ES : Panjang die [dia] - die [dia] – tak [tidak] same [sama] panjang

NFA : Die [dia] due – due bahagian papan tu [itu] tak same [sama] panjang?

ES : Tak [tidak] same [sama] panjang - tengok yang bawah tu [itu] pendek ye dak [betul atau tidak]? Ha - yang belakang tu [itu] bawah tu [itu] pendek yang atas tu [itu] panjang

NFA : Kenape [kenapa] die [dia] berbeze [berbeza] ye pak cik?

ES : Ha itu satu beze die [dia] untuk cantikkan die [dia] - kalau misal kate [kata] orang tue [tua] – tue [tua] dulu kalau kate [kata] - same – same [sama – sama] - same –same [sama – sama] ape [apa] - same – same [sama –sama] tegak

NFA : Tak nampak menarik die [dia]

ES : Macam tong cine mati [keranda] orang cakap (ketawa)

NFA : Takde tarik lain sikit unik die [dia] tu [itu] takde [tiada]

ES : (ketawa)

NFA : Kirenye [kiranya] panjang die [dia] tu [itu] lebih kepade[kepada] kreativiti masing – masing la

(Azan berkumandang)

NFA : Okay [baiklah] pak cik apekah [apakah] fungsi sebuah gantang?

ES : Sebuah gantang tu [itu] fungsi die [dia] itu ler menahan - balak tu [itu] - memusingkan rode [roda] die [dia] jejari ape [apa] semue [semua] - ha itu fungsi die [dia]

NFA : Kayu jenis kayu yang digunekan [digunakan] untuk membuat gantang?

ES : Temusu

NFA : Temusu - kenape [kenapa] pak cik pilih kayu temusu tu [itu] untuk buat gantang ?

ES : Nombor satu die [dia] tahan - nombor due [dua] hujan panas pun die [dia] tahan - die [dia] tak mudah - pecah tak [tidak] mudah retak

NFA : Bagaimane [bagaimana] pule [pula] dengan sepasang roda? Berapekah [berapakah] mase [masa] yang diambil untuk menyiapkan sepasang roda?

ES : Sepasang roda – kalu [kalau] nak cerite [cerita] betul – betul la - sepasang roda paling lame [lama] pak cik boleh siapkan satu bulan

NFA : Sepasang?

ES : Sepasang

NFA : Kirenye [kiranya] untuk satu roda akan ambil mase [masa] due [dua] minggu?

ES : Ha due [dua] minggu

NFA : Kayu ape [apa] jenis kayu ape [apa] pulak [pula] yang digunekan [digunakan] untuk roda tu [itu]?

ES : Jejari die [dia] resak dan tapak die [dia] tu tapak kayu die [dia] tu [itu] resak

NFA : Kenape [kenapa] gunekan [gunakan] jenis kayu resak? Di bahagian rode [roda] tu [itu] sendiri

ES : Kayu resak ni [ini] die [dia] - kalis air satu - die [dia] tahan

NFA : Kalau bandingkan resak dengan temusu tu [itu]?

ES : Lebih tahan temusu

NFA : Temusu – okay [baiklah] dekat bahagian roda tu [itu] terdapat jejari - jadi berapekah [berapakah] secare spesifiknye bilangan jejari yang ade [ada] pade [pada] setiap roda ?

ES : Empat belas

NFA : Empat belas - empat belas tu [itu] ade [ada] melambangkan ape [apa] – ape [apa] maksud?

ES : Melambangkan empat buah - empat belas buah negeri dalam Malaysie [Malaysia]

NFA : Itu memang asalnye [asalnya] memang perlu ade [ada] empat belas atau mengikut kreativiti sendiri

ES : Memang asal die [dia] empat belas

NFA : Empat belas dan dijadikan untuk simbolik negeri – negeri ini lah - ni [ini] berape [berapa] pulak ukuran untuk setiap sisi roda tu [itu]?

ES : Maksudnye [maksudnya]?

NFA : Jejari antare [antara] jejari

ES : Jejari antere [antara] jejar

NFA : Ade [ada] ukuran yang lebih spesifik tak [tidak] jejari dengan jejari ni [ini] - di keliling roda tu [itu]?

ES : Dikelilingi rode [roda] tu [itu]? Lengkang die [dia] tu [itu]? Ade [ada]

NFA : Berape [berapa] tu [itu] pak cik?

ES : Tak pasti lagi la dah tak ingat

NFA : Tapi memang ade [ada] ukuran yang spesifik la?

ES : Memang ade [ada] - memang ade [ada] ukuran die [dia]

NFA : Ukuran tu [itu] ade [ada] melambangkan sesuatu atau pun die [dia] membawa

ES : Takde

NFA : Takde... die [dia] hanye [hanya] ukuran biase [biasa] sahaje [sahaja] la

ES : Haa kite [kita] nak nak cantikkan die [dia] bulatkan die [dia] memang ukuran die [dia] memang ade [ada] ukuran die [dia] lengkang die [dia] tu [itu] pun nak same [sama]

NFA : Jadi due – due [dua – dua] belah roda tu [itu] akan dapat lengkang yang same [sama] la

ES : Ha lengkang yang same [sama]

NFA : Okay bagaimane [bagaimana] pule [pula] dengan fungsi bantal?

ES : Fungsi bantal untuk mengalas - peti antare [antara] peti same [sama] – balak

NFA : Jenis kayu ape [apa] pule [pula] yang digunekan [digunakan] untuk membuat bantal ?

ES : Yang biase [biasa] pak cik gunekan [gunakan] kayu – leban - kayu hutan la - kayu leban

NFA : Pasang pulak macam mane [mana] ? Apekah [apakah] fungsi khusus pasang ?

ES : Fungsi die [dia] untuk itu lembu la - letakkan atas tengkuk lembu untuk lembu tarik kerete [kereta]

NFA : Die [dia] kire [kira] mengawal lembu tu [itu] jugak [juga] la

ES : Ha mengawal

NFA : Ade [ada] spesifik kayu jugak [juga] ke dekat bahagian pasang ?

ES : Ade [ada]

NFA : Jenis kayu ape [apa] tu [itu] pak cik ?

ES : Kayu leban tapi kite [kita] menggunekan [menggunakan] sejenis leban - leban tanduk

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NFA : Ade [ada] jenis – jenis die [dia] la - kenape [kenapa] pak cik gunekan [gunakan] jenis leban tanduk tu [itu]?

ES : Die [dia] tahan lame - ni [ini] daripade [daripada] ni [ini] satu daripadenye [daripadanya] la - arwah bapak pak cik buatkan - pak cik ingat dah tiga puluh tahun lebih pak cik pakai

NFA : Kire [kira] macam tunjukkan la pak cik contoh untuk buat leban tu [itu]

ES : Ini lah satu – satunye [satu – satunya] contoh yang bapak [bapa] tinggalkan

NFA : Jadi ikot yang itu je lah sampai sekarang - seperti yang saye nampaklah setiap saiz lembu ni [ini] ade [ada] berbeze – beze - ataupun die [dia] same je [sahaja] secare [secara] kasarnye die [dia] akan same [sama] ke setiap kerete lembu punye [punya] saiz?

ES : Saiz kerete lembu - dulu saiz die [dia] serupe [serupa] yang tu [itu] due [dua] puluh enam inci bokak [buka] die [dia] - eh due [dua] puluh - ha due [dua] puluh lapan inci bokak [buka] die [dia] - sekarang kite [kita] dah besarkan tige [tiga] puluh empat inci

NFA : Untuk ape [apa] tu [itu] kite [kita] besarkan mengikut saiz lembu ke macam mane [mana] ?

ES : Lembu same [sama] je boleh tarik jugak [juga] - kite [kita] pasang menggunekan [menggunakan] - duduk due – due orang bagi orang selese ape [apa] semue [semua] macam yang kite [kita] asal punye [punya] die [dia] kecil - die [dia] punye [punya] body [badan] tu [itu] kecil

NFA : Jadi kite [kita] besarkan untuk keselesaan la?

ES : Lebarkan untuk keselesaan

NFA : Selalunye ada ke kerete [kereta] lembu yang menggunekan [menggunakan] kurang ataupun lebih daripade [daripada] due ekor lembu ?

ES : Ade [ada] - satu ekor pun ade [ada]

NFA : Itu kenape [kenapa] ? Kenape [kenapa] die [dia] menggunekan [menggunakan] seekor lembu untuk bawak [bawa] sebuah kerete lembu?

ES : Die [dia] pasal [sebab] yang satu ekor lembu tu [itu] bukan di gune [guna] dinamekan [dinamakan] kerete lembu – dinamekan [dinamakan] pedati - kalau yang due ekor lembu ni [ini] dinamekan kerete lembu - kalau yang seekor lembu tu [itu] dinamekan [dinamakan] pedati

NFA : Itulah yang membezekan [membezakan] pedati dan kerete lembu - setakat bilangan ha lembu yang bawak [bawa] tu [itu] je la - pedati pulak [pula] ape [apa] perbezaan fungsi pedati dengan kerete lembu?

ES : Die [dia] fungsi die [dia] sama - pernah tak [tidak] tengok macam cerite [cerita] dalam tv [televisyen] yang P. Ramlee - tak itu Pancha Dhelime kerete lembu - yang P ramlee yang yang - tak P Ramlee yang naik keldai tu - itu yang dinamekan pedati - dia ade [ada] - Ahmad Albab - die [dia] ade [ada] kiri kanan tu [itu] kayu ni [ini] depan tu [itu] - tu [itu] dinamekan pedati

NFA : Die [dia] same [sama] jugak [juga] la bawak[bawa] orang bawak[bawa] barang pada mase [masa] yang same [sama] yang membezekan [membezakan] jumlah lembu tu [itu] je la

ES : Ha - pedati die [dia] tak besar

NFA : Jadi untuk setiap kerete lembu tu [itu] kite [kita] akan menggunekan [menggunakan] tali untuk

ES : Control [kawal] lembu

NFA : Untuk control lembu tu [itu]

ES : Ye kalu tak pakai tu [itu]

NFA : Die [dia] ade [ada] jenis tali yang digunekan [digunakan]?

ES : Ade [ada] - kalau kite [kita] nak selesa pegang tangan tak sakit ape [apa] semue kite [kita] gunekan [gunakan] tali yang lembut la

NFA : Tali ape [apa] tu [itu]?

ES : Tali benang - nelon (nylon)

NFA : Ade [ada] ikatan – ikatan tertentu ke digunekan [digunakan]?

ES : Tak de [tiada]

NFA : Takde [tiada] jadi hanya mengikut keselesaan pembawa tu [itu] jugak [juga] la

ES : Kalau macam tali plastik yang biase tu [itu] kite [kita] nak pegang die [dia] kasar - tangan sakit - macam macam kerete lembu yang lalu tadi lembu die [dia] nak lari kite [kita] nak tahan tu [itu] tangan kite [kita] sakit tali tu [itu] kasar

NFA : Jadi yang tali nylon tu [itu] yang paling selese [selesa] dan senang untuk di control [kawal] lah - jadi atap kerete [kereta] lembu ataupun name [nama] lain die [dia] [dia] adelah [adalah] kajang die [dia] [dia] diperbuat daripade [daripada]?

ES : Kajang - die [dia] [dia] diperbuat daripade [daripada] – Buluh - yang ini pak cik dah dah modenkan pak cik pakai besi rasenye [rasanya] yang ini kite [kita] pakai kayu hutan kayu kelat - die [dia] [dia] punye [punya] ni [ini] pakai buluh

NFA : Selain buluh tu [itu] die [dia] [dia] akan pakai daun? Jenis daun yang digunekan [digunakan] ?

ES : Daun ni [ini]... daun selain daripade [daripada] ni [ini] – daun – mengkuang - tapi sekarang dah takde [tiada] jual lagi mengkuang - mengkuang yang selalu diorang [mereka] buat dulu tongkang – tongkang buat die [dia] punye [punya] atap - sekarang dah takde [tiada] lagi

NFA : Kajang tu [itu] sendiri ade [ada] melambangkan ape [apa] – ape [apa] maksud ataupun simbolik yang lebih khusus?

ES : Yang setahu pak cik la - setahu pak cik die [dia] melambangkan rumah - minang

NFA : Asalnye daripade [daripada] Negeri Sembilan lah di bahagian atap itu [itu]?

ES : Negeri Sembilan

NFA : Sekarang berbalik ke fungsi peti pula pak cik apekah [apakah] fungsi khususnye peti itu sendiri

ES : Peti tu [itu] tak banyak fungsi kite [kita] untuk kalau zaman dulu kite [kita] - kite [kita] angkat barang supaya jangan barang ini jangan barang berterabur ape [apa] semua kalau takde papan tu [itu] umpama peti die [dia] tak bersekat nanti barang tu [itu] berterabur la tu [itu] kite [kita] buatkan kegunaan die [dia] tu [itu] untuk papan tu [itu] kite [kita] sekat kan die [dia] ape [apa] semue [semua]

NFA : Melengkapkan lagi semue [semua] kerete [kereta] lembu tu [itu] la

NFA : Kayu Jenis kayu ape |apa| yang digunekan |digunakan| untuk bahagian peti itu?

ES : Itu kayu biase boleh kayu lembut boleh

NFA : Die |dia| tidak ade |ada| ape |apa| – ape |apa| masalah kalau kite |kita| gunekan |gunakan| kayu – kayu yang lain

ES :Tiade [Tiada]

NFA : Peti tu |itu| sendiri ade |ada| jenis – jenis peti tak pak cik?

ES : Takde [tiada]

NFA : Memang satu itu satu

ES : Itu satu je itu je bentuk die [dia]

NFA : Berape |berapa| lame pulak mase |masa| yang diperlukan untuk menyiapkan sebuah peti ?

ES : Dalam due [dua] minggu la

NFA : Peti tu |itu| ade |ada| bahan lain yang digunekan |digunakan|selain papan tu |itu| sendiri

ES : Takde [tiada]

NFA : Di bahagian peti

ES : Di bahagian peti

NFA : Di bahagian peti

ES : Ade [ada] tige batang besi

NFA : Untuk keseluruhan peti tu [itu] la?

ES : Ha bendul tu [itu] kite [kita] kan itu kan due [dua] tige [tiga] batang besi - satu depan satu tengah satu tu [itu] supaye peti tu [itu] tak tak ape [apa] tak terbukak kan pasal kite [kita] takde menggunekan [menggunakan] paku

NFA : Tiade [Tiada] langsung penggunaan paku?

ES : Takde - dinding saje - yang tiang – tiang tu [itu] semue tak menggunekan [menggunakan] paku

NFA : Jadi die [dia] diselitkan ke macam mane [mana] tu [itu] struktur die [dia] tu [itu] dikuatkan macam mane [mana]?

ES : Kite [kita] buat lobang [lubang] di pipit die [dia] punye [punya] kayu tu [itu] betul – betul pipit dengan lobang [lubang] kemudian kite [kita] masukkan - bukan kata kite [kita] masuk begitu - di di ketuk sampai die [dia] boleh masuk

NFA : Jadi die [dia] kan padat dan melekat macam tu [itu] la

ES : Ha… kalu kite [kita] buat lubang die [dia]terlampau luas die [dia] punye [punya] puting puting tu [itu] tu [itu] kecil nanti die [dia] akan bergoyang

NFA : Akan longgar dan terbukak la? Jadi pade [pada] pendapat pak cik la kenape [kenapa] pade [pada] setiap bahagian tu [itu] menggunekan [menggunakan] jenis – jenis kayu yang berbeze?

ES : Macam macam kite [kita] kate jerejak tu [itu] tadi kan - kite [kita] isi kite [kita] isi misal kate kite [kita] isi kayu - kayu api dulu kite [kita] isi kayu api - kite [kita] isi bende tu [itu] barang mati barang mati die [dia] akan sejat sejat sejat sejat ape [apa] die [dia] [dia] punye [punya] jerejak tu [itu] tiang tu [itu] akan terbukak ha macam tu [itu]…bile kite [kita] gunekan [gunakan] kayu lembut die [dia] [dia] akan patah itu pasal kite [kita] kene gunekan [gunakan] kayu keras

NFA : Jadi jenis kayu tu [itu] sebenarnye bergantung kepade[kepada] bahagian mane [mana] yang nak di ni [ini] kan jugak [juga] la - kesesuaian bahagian tu [itu]
ES : Lain lain - dinding tu [itu] colour [warna] lain - yang tu [itu] colour [warna] lain – yang tu [itu] colour [warna] lain - banyak jenis kayu . Jadi diantara bahagian – bahagian yang ade [ada] pade [pada] kerete lembu tu [itu] bahagian mane [mana] satu kah yang mengambil mase paling lame untuk disiapkan ?

ES : Rode [roda] la

NFA : Yang pade [pada] pendapat pak cik bahagian yang paling sukar untuk disiapkan

ES : Rode [roda]

NFA : Roda jugak [juga]… kenape [kenapa] tu [itu] pak cik ?

ES : Pasal ukuran die [dia] [dia] tak boleh lari - kalau misal kata gantang tu [itu] lari satu hun [ukuran dalam pertukangan] satu hun [ukuran dalam pertukangan] la

NFA : Satu hun [ukuran dlam pertukangan] tu ape [apa] ?

ES : Satu hun [ukuran dalam pertukanagn] macam pembaris tu [itu] satu calit tu [itu] ye dak [betul atau tidak] . Satu hun - istilah tukang satu hun

NFA : Kire [kira] diameter die [dia] kena tepat sama

ES : Die [dia] punye [punya] di tapak die [dia] tu [itu] nanti die [dia] larikan satu inci - die [dia] punye [punya] serong melari tu [itu] satu inci nanti

NFA : Jadi ade [ada] kesan ke kalau misal kate [kata] die [dia] punye [punya] saiz roda tu [itu] tak same akan membawa kesan die [dia] akan menjurus ke macam mane [mana] tu [itu] pak cik?

ES : Die [dia] - die [dia] ni [ini] gelong [tidak stabil] ler

NFA : Tak stabil la kan keadaan die [dia] tak stabil

ES : Ha tak stabil - lagipun kite [kita] pandang pun die [dia] punye [punya] jejari tu [itu] ade [ada] kembang ade [ada] kuncup tak tak tak cantik

NFA : Dalam menyiapkan sesebuah kerete lembu tu [itu] kebiasaanya cabaran ape [apa] tu [itu] yang pak cik akan lalui?

ES : Macam – macam cabaran ler nak menyiapkan kadang – kadang kite [kita] buat kerete lembu kerete ni [ini] barang yang rumit kite [kita] tension pun kite [kita] tak boleh – bile [bila] kite [kita] tension kite [kita] buat juge [juga] ha itu yang buat tak jadi

NFA : Selain tu [itu] ade [ada] tak cabaran dalam susah untuk mendapatkan bekalan ke bahan

ES : Ha bekalan takde [tidak] susah

NFA : Jadi hanye lebih kepade[kepada] komitmen kite [kita] untuk menyiapkan sesebuah kerete lembu tu [itu]

ES : Kalau kata misal kata badan kite [kita] dah terlampau letih - kite [kita] dah tak daya pemikiran kite [kita] dah tak boleh lagi la kite [kita] berhenti - jangan kite [kita] teruskan - terus memang tak jadi

NFA : Tapi macam mane [mana] pun secare kasarnye pak cik boleh siapkan seluruh kerete lembu tu [itu] dalam mase 3 bulan?

ES : 3 bulan

NFA : Jadi sebuah kerete lembu tu [itu] sendiri kos secara kasarnye pak cik memperuntukkan berape [berapa]?

ES : Siap sebuah kerete lembu?

NFA : Ha kos die [dia] [dia] sahaja sebelum dijual ataupun dipasarkan

ES :Kire [kira] – kire [kira] kire [kira] – kire [kira] siap die [dia] la?

NFA : Haah [ya]

ES : Enam ribu lebih

NFA : Untuk keseluruhan la tanpa dekorasi dan semua - asas die [dia] lah?

ES : Haah enam ribu lebih

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NFA : Berape [berapa] pulak harge yang pak cik selalu jual secara kasarnyalah dalam lingkungan berape [berapa] pak cik akan jual semule harganye kerete [kereta] lembu?

ES : Biasa – biasa pak cik jual sepuluh ribu

NFA : Itu yang paling mahal lah?

ES : Paling mahal

NFA : Harge tu [itu] ade [ada] mengikut kepade[kepada] faktor – faktor lain jugak [juga] tak?

ES : Takde [tiada]

NFA : Besar atau kecil saiz kerete lembu tu [itu]?

ES : Faktor tu [itu] ha ye la macam yang ni [ini] ha saiz besar macam tu [itu] (sambil menunjuk kereta lembu yang berada di belakang kami) kite [kita] jual dua belas ribu. Kalau yang macam tu [itu] saiz macam tu [itu] sepuluh (sambil menunjukkan sebuah lagi kereta lembu bersebelahan dengan kereta lembu sebentar tadi). Die [dia] ade [ada] satu saiz lagi. Lagi kecil. Rode [roda] die [dia] pun kecil

NFA : Kegunaan die [dia] same [sama]? Fungsi

ES : Kegunaan die [dia] sama

NFA : Jadi kenape [kenapa] wujudnye saiz – saiz yang berbeza ni [ini]?

ES : Pasal kite [kita] nak standardkan [seragamkan] dengan die [dia] punye [punya] rode [roda]

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NFA : Ahh ape [apa] – ape [apa] pun utame [utama] die [dia] [dia] bahagian roda lah

ES : Kalau rode [roda] die [dia] tu [itu] rendah kecik kite [kita] nak kenekan [kenakan] yang besar macam ni [ini] pun (sambil menunjukkan kereta lembu di belakang kami) dah tak cantik

NFA : Pak cik jual tadi dalam lingkungan sepuluh ribu ke dua belas ribu tu [itu] beserta dengan lembu ataupun tidak?

ES : Kereta sahaja

NFA : Kereta saja. Pak cik ade [ada] menawarkan sekali dengan lembu?

ES : Ade [ada] jugak [juga] tapi takde la orang

NFA : Tak berape [berapa] digalakkan

ES : Tapi macam diorang buat perhiasan mane [mana] diorang nak dengan lembu

NFA : Selain daripade [daripada] pak cik menghasilkan sendiri pembuatan kerete lembu tu [itu] pak cik ade [ada] jugak [juga] sedie [dia] kan sewe harian kerete lembu kepade[kepada] pengusaha – pengusaha atau pengendali kerete lembu yang lain?

ES : Takde [tiada]

NFA : Tak ade [ada] . Pak cik sendiri pak cik memang hasilkan ataupun mengendali sahaja lah?

ES : Ha. Yang ade [ada] kalau – kalau diorang mintak repair yang repair jugak [juga]

NFA : Pak cik jugak [juga] menerime untuk membaik pulih. Selalunye kerosakan yang macam mane [mana] yang pak cik boleh baiki?

ES : Lantai die [dia] patah macam tiang die [dia] tu [itu] patah macam kajang die [dia] ni [ini] dah dah buruk kite [kita] bikin [buat] baru

NFA : Masa untuk membaik pulih sesuatu bahagian tu [itu] ambil masa yang agak lama jugak [juga] ke?

ES : Lame jugak [juga]. dekat – dekat satu bulan jugak [juga]

NFA : Jadi pak cik akan bukak balik semue [semua]? Bahagian tu [itu] dan betuklan satu la

ES : Hmm [ya]

NFA : Sesebuah kerete lembu tu [itu] jangke hayat die [dia] boleh bertahan ataupun digunekan [digunakan] berape [berapa] lame?

ES : Kalu digunekan [digunakan] saja mau [boleh] makan tige empat puluh tahun. Kalu duduk saje duduk atas padang macam ni [ini] (sambil menunjukkan kereta lembu di belakang kami) hujan panas tak lame macam di di muzium negare acik jual die [dia] tu [itu] bapak jual lah daripade [daripada] tahun lapan puluh lebih kalau tak salah tujuh puluh lebih balik daripade [daripada] pesta budaye [budaya] ni [ini] pihak muzium beli

NFA : Jadi dah hampir empat puluh ke lime [lima] puluh tahun jugak [juga] la kerete lembu tu [itu] dah bertahan kat situ

ES : Ha tapi die [dia] duduk dalam banggunan

NFA : Jadi ade [ada] tak penjagaan yang secare khusus sesebuah kerete lembu ni [ini] bertahan lebih lame?

ES : Itu terpulang kepade[kepada] pemilik. Itu terpulang kepade[kepada] pemilik yang ade [ada] sekarang orang tak menghargai die [dia] duduk kan atas padang macam tu [itu]. Ade [ada] orang yang menghargai pula kaki seni ni [ini] karang die [dia] die [dia] tengok kotor sikit die [dia] basuh tengok berhabuk sikit lap. Itu yang kaki seni ni [ini] yang tak menghargai die [dia] cerite [cerita] alah dah beli dah puaskan hati anak – anak ke bini [isteri] ke die [dia] kate ah lantak lah jaga – jaga tidak – tidak lah aku dah beli

NFA : Bagi pendapat pak cik sendiri lah struktur kerete lembu tu [itu] dpat bertahan lebih lame tu [itu] di bahagian mane [mana] yang pade asanya sangat penting untuk kite [kita] jage [jaga] ?

ES : Rode [roda] lah

NFA : Itu yang boleh menentukan jangke [jangka] hayat sesebuah kerete lembu tu [itu] lah?

ES : Die [dia] punye [punya] body [badan] dah tiga empat tukar rode [roda] tak tukar lagi

NFA : Bagaimane [bagaimana] pule dengan kerete lembu yang tidak boleh lagi digunekan [digunakan] lagi ataupun rosak ape [apa] yang akan dilakukan?

ES : Kite [kita] tengok kerosakan die [dia] macam mane [mana] kalau boleh kite [kita] baiki kite [kita] baiki kalau tak boleh baiki kite [kita] tak boleh baiki kite [kita] terus buat baru kalau rode [roda] die [dia] baik kite [kita] ambil rode [roda] die [dia] je la yang mane [mana] part – part die [dia] baik kite [kita] ambil la

NFA : Kirenye [kiranya] kalau masih ade [ada] yang tinggal elok lagi kite [kita] boleh ambil gune [guna] balik la takde la macam sebuah kerete lembu tu [itu] memang kene menggunekan [menggunakan] bende yang baru saje

ES : Ha takde [tiada]

NFA : Adekah [Adakah] kerete lembu ni [ini] terdapat di negeri lain jugak [juga]?

ES : Takde [tiada] setahu saya pakcik tiada – kalau di India memang banyak

NFA : Dalam Malaysia memang Melake [Melaka] sahaja yang menghasilkan kerete lembu

ES : Ha

NFA : Pernahkah encik pakcik ke negeri lain untuk mempromosikan kerete lembu ini di mata masyarakat ?

ES : Di negeri lain ? Dalam Malaysie la? Negeri la? Pernah juge [juga] kite [kita] pergi ke macam diorang [mereka] itu diorang sewe [sewa] kite [kita] la macam kite [kita] pergi KL [Kuala Lumpur], kitorang [kami] pergi Pahang pun ade [ada]

NFA : Itu pakcik terlibat dengan ape [apa] – ape [apa] acare yang dianjurkan ke

ES : Ha

NFA : Kebiasaannye itu adelah [adalah] acare yang dibawah pengelolaan pihak kerajaan ataupun Malaysia?

ES : Pihak kerajaan

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NFA : Boleh pak cik nyatakan pihak ape [apa]

ES : Itu semua daripade [daripada] bahagian pelancongan punye [punya]

NFA : Kebiasaanye ini semua memang berkaitan dengan kementerian pelancongan lah baik di negeri Melake [Melaka] atau Malaysia. Sepanjang pak cik mengendalikan kerete lembu ini pak cik pernah mengalami sebarang kecelakaan ?

ES : Pernah

NFA : Boleh pak cik ceritekan [ceritakan] ? Kecelakaan yang macam mane [mana] tu [itu] ?

ES : Masa kite [kita] mengajar lembu itu pun lembu pernah pak cik ajar lembu tu [itu] jatuh daripade [daripada] kerete tu [itu]

NFA : Kalau semasa bawa kerete lembu dan ade [ada] orang di dalam die [dia] tu [itu] pernah pak cik mengalami ape [apa] – ape [apa] ?

ES : Belum. Mintak – mintak jangan. Kite [kita] rosak tak ape [apa] jangan orang rosak. Macam kite [kita] bawak pelancongan tu [itu] kan itu kite [kita] jage pasal kerete lembu ni [ini] tak mempunyai insuran

NFA : Selame [selama] pengalaman pak cik memnuat kerete lembu ade [ada] tak pak cik pernah mengalami permintaan di mane [mana] die [dia] [dia] meminte untuk membuat kerete lembu itu sekadar untuk koleksi persendirian?

ES :Ade [ada]

NFA : Jadi itu ade [ada] keistimewaan die [dia] [dia] tersendiri tak? Kerete lembu tu [itu]

ES : Keistimewaan macam mane [mana] ?

NFA : Kire [kira] ciri – ciri yang berbeze daripade [daripada] kerete lembu yang digunekan [digunakan] untuk mengendali

ES : Itu kite [kita] tengok itu kite [kita] tengok pade [pada] tempahan la. Kadang – kadang orang yang macam ni [ini] kite [kita] mintakkan harge yang macam ni [ini] die [dia]mintak harge macam ni [ini] ha okay kite [kita] boleh tu [itu] tapi kalu misal kate kite [kita] cerite [cerita] dengan customer tu [itu] kalau misal kate pembuatan kite [kita] tu [itu] terkasar tak mo complain la kalau macam kate kite [kita] kate dua belas ribu orang tu [itu] setuju ape [apa] semua ha itu memang betul – betul halus la kite [kita] buat kalau macam senag kate orang yang cerewet la

NFA : Kalau segi ukuran pulak macam mane [mana]? Pak cik memang menyedie [dia] kan ukuran tu [itu] di setiap kerete lembu yang pak cik buat ataupun mengikut permintaan ?

ES : Tidak memang ukuran die [dia] sejak azali lagi macam ni [ini] panjang die [dia] la lebar die [dia] kite [kita] dah dah dah ni [ini] ubah panjang die [dia] memang sejak azali

NFA : Ape [apa] yang membezekan koleksi kerete lembu pak cik dengan pengusaha – pengusaha yang lain ? Pade [pada]pendapat pak cik la ape [apa]kah [apakah] keistimewaan kerete lembu pak cik ?

Off Record

NFA : Seingat pak cik lah sudah berape [berapa] kerete lembu yang telah dihasilkan ?

ES : Yang tangan pak cik je dah lapan sembilan bijik Sembilan bijik tangan pak cik

NFA : Yang dihasilkan sepenuhnya oleh pak cik sendiri la ?

ES : Ha

NFA : Berape [berapa] buah pulak yang telah dijual yang telah terjual

ES : Ha ? Semue ler tinggal sebijik ni [ini] je lapan bijik la ni [ini] khusus untuk pak cik pakai la itu pun ade [ada] orang mintak nanti la dulu pak cik kate kalau nak nanti pak cik buatkan lain la

NFA : Adekah [Adakah] kerete lembu hasil buatan pak cik ni [ini] digunekan [digunakan] di Melake [Melaka] sahaje ataupun pernah dipasarkan di negeri atau negare lain ?

ES : Tak de. Yang itu lah satu je di California tu [itu]

NFA : Ade [ada] jugak [juga] lah hasil pak cik di luar negare

ES : Ha luar negara

NFA : Adekah [Adakah] kerete lembu pak cik ini pernah digunakan untuk sebarang acara – acara rasmi kerajaan ?

ES : Ha ade [Ya ada]

NFA : Contohnye acare yang bagaimane [bagaimana] ?

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

ES : Macam ni [ini] tu [itu] angkatan tentere macam - die [dia] punye [punya] jawatan tertinggi tu [itu] nak bersare kan macam – diorang nak bersare tu [itu] diorang gunekan [gunakan] kerete lembu tapi diorang tak gunekan [gunakan] lembu

NFA : Mereke hanye nak replika kerete lembu tu [itu] saje ?

ES : Die [dia] naik atas orang bawahan die [dia] tolak tolong tolak tolong ni [ini] tapi tak jauh la tak nak nampak nau [sangat] macam diperhambekan la lagi orang bawahan die [dia] tu [itu] suke

NFA : Selame [selama] pak cik menceburkan diri dalam bidang ni [ini] pernah tak pihak kerajaan menganjurkan satu acare [acara] yang khusus hanye untuk pengendali – pengendali kerete [kereta] lembu sahaje ?

ES : Penganjuran yang macam mane [mana] ?

NFA :Kirenye [kiranya] ade [ada] satu acare [acara] khas untuk kire [kira] pendedahan kerete lembu ni [ini] kepade [kepada] masyarakat ?

ES : Setakat ini [ini] belum

NFA : Pade [Pada] pendapat pak cik sendiri la perlu ke pihak kerajaan mewujudkan acare tu [itu] sendiri?

ES : Perlu memang perlu ini daripade [daripada] ini satu – satunye warisan negeri kite [kita]. Asal usul kite [kita] punye [punya] pengangkutan yang awal. Kerajaan negeri kite [kita] tak boleh la amik leka la bende ni [ini] dan jangan di di orang kate [kata] diabaikan la bende ni [ini] tapi dalam dalam dalam mane [mana] mane [mana] mane [mana] mane [mana] ni [ini] Melake [Melaka] Bandaraye Bersejarah Warisan Dunie [dunai] tentang ape [apa] yang kamu katekan die [dia] bersejarah – kat mane [mana] kau letakkan warisan die [dia] ini kan nak tunjukkan kat dunie warisan dunie [dunia] dah diisytiharkan dimaktubkan warisan Melaka bandaraya warisan dunia apa yang kau tunjukkan warisan Melake [Melaka]- tapi pak cik tak nak cakap la tak nak cerite [cerita] kepade [kepada] akhbar ape [apa] semue la die [dia] ingat kite [kita] macam ni

[ini] kite [kita] tak reti kite [kita] reti tapi kau punye [punya] tajuk tu [itu] kite [kita] bace la kite [kita] dapat bace [baca] Melake [Melaka] Bandaraye Bersejarah ape [apa] yang sejarah die [dia] Melake [Melaka] – Melake [Melaka] Bandaraye Bersejarah Warisan Dunie [dunia] kau nak memperkenalkan negeri kite [kita] negeri kite [kita] ni [ini] Melake [Melaka] kepade [kepada] mate [mata] dunie ape [apa] kau tunjukkan ade [ada] tengok rancangan tv[televisyen] yang petang tu [itu] ape [apa] Melake [Melaka] ade [ada] masuk tak dalam. Sabah Sarawak die [dia] ade [ada] buatkan satu khas rancangan Johor ade [ada] Melake [Melaka] je tak ade [tiada]

Off Record

NFA : Jadi pak cik apekah [apakah] ciri – ciri yang perlu ade [ada] untuk memlilih lembu untuk digunekan [digunakan] di kerete [kereta] lembu

ES : Ciri – ciri tu [itu] susah kite [kita] nak ceritekan [ceritakan] kite [kita] nak tengok macam orang tukang yang kaki rajin kaki malas yang tak mau dengar kata

NFA : Kalau lebih macam spesifik sikit la untuk pilih lembu tu [itu] macam mane [mana] ?

ES : Kite [kita] tengok juge [juga] daripade [daripada] orang cakap pusau die [dia] susuk badan die [dia] kaki tangan die [dia] sewaktu berdiri kaki tangan die [dia] sewaktu berjalan capik tak die [dia] berjalan kalau berjalan bersepah je kite [kita] nak itu

NFA : Dari segi jenis lembu pulak ade [ada] jenis – jenis tertentu ?

ES : Ade [ada]

NFA : Apekah [apakah] jenis – jenis lembu yang digunekan [digunakan] untuk kerete lembu ?

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

ES : Yang setahu pak cik la zaman – zaman dulu punye [punya] sebutan macam lembu siam siam yang besar punye [punya] bukan jenis keke jenis besar macam abang tu punye [punya] yang tanduk die [dia] panjang ni [ini] kan baka macam tu yang kite [kita] cari

NFA : Kalau lebih spesifik jenis bake |baka| apekah |apakah| yang biasanye |biasanya| dipilih ?

ES : Itu le [Begitulah]

NFA : Name |nama| – name |nama| die |dia|

ES : Ituleh [itulah] siam yang besar punye [punya]

NFA : Daripade |daripada| mane |mana| pak cik dapatkan lembu tu |itu|

ES : Kite [kita] kadang – kadang kite [kita] pelihare lembu de macam lembu betina kahwin dengan lembu ni [ini] die [dia] dah kacuk – kacuk tu [itu] boleh dapat kalu macam siam dengan siam tu [itu] dia tak boleh jadi kite [kita] kacuk – kacuk kan

NFA : Jadi boleh dikatakan seperti ape |apa| yang pak cik maklumkan tadi cakap macam lembu – lembu yang pak cik ade |ada| ni |ini| memang lembu pak cik sendiri la bukan lembu yang pak cik beli khas untuk bawak kerete lembu

ES : Tak

NFA : Jadi ini adalah hasil ternakan pak cik sendiri. Seperti yang saya maklum tingkah laku lembu itu sendiri juge |juga| merupekan salah satu ciri yang perlu ade |ada| pade |pada| lembu. Tingkah laku yang macam mane |mana| tu |itu| yang pak cik tengok

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

ES : Itu lah perangai die [dia] macam macam tadi die [dia] tak pernah tengok orang baru tadi kan die [dia] mesti ni [ini] tapi macam kite [kita] ni [ini] dah biase die [dia] tak kasar macam lembu yang kuning tapi die [dia] budak lagi pemikiran tu [itu] belum matang die [dia] budak lagi kalau macam yang hitam tu [itu] ade [ada] umur die [dia] diam je

NFA : Kebiasaanye lingkungan umur lembu tu [itu] boleh digunekan [digunakan] untuk kerete lembu?

ES : Umur due tahun start due tahun baru kite [kita]baru training die [dia] die [dia] tak terlampau budak

NFA : Due tahun tu [itu] die [dia] punye [punya] saiz dah cukup elok lah bawak kerete lembu. Bagaimane [mana] pulak daripade [daripada] segi jantina lembu itu sendiri apekah [apakah] jantina itu memainkan pernana untuk pemilih lembu untuk kerete lembu

ES : Kite [kita] nak itu kalau betine die [dia] tak boleh die [dia] [dia] mesti nak jantan sebab betine die [dia] tak kuat

NFA : Jadi memang semuanye gune [guna] lembu jantan. Kenape [kenapa] atas sebab kekuatan die [dia] sahaje?

ES : Ha kekuatan die [dia]

NFA : Ade [ada] faktor – faktor lain jugak [juga] tak ?

ES : Tak ade [Tiada]

NFA : Kebiasaannye berapekah [berapakah] mase yang diperlukan pak cik untuk melatih seekor lembu

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

ES : Dalam lime enam bulan jugak [juga] la seekor lembu baru die [dia] boleh dengar kite [kita] punye [punya] cakap kite [kita] suruh pergi sini die [dia] ikut kite [kita] pergi tepi die [dia] pergi tepi kite [kita] suruh berhenti die [dia] boleh berhenti ha lima enam bulan itu pun tengok yang tak degil la kalau degil die [dia] tak boleh ler mahu panjang lagi mase die [dia].

NFA : Kaedah yang digunekan [digunakan] untuk melatih seekor lembu?

ES : Pak cik pade [pada] diri pak cik kaedah itu dengan kite [kita] signal mulut juge [juga] kite [kita] macam kite [kita] bercakap dengan die [dia] itu juge [juga] kalau kite [kita] suruh diam kite [kita] cakap mmacam tadi dei nak tanduk korang pak cik cakap haip die [dia] dah diam

NFA : Selain pak cik la ade [ada] ke faktor lain yang boleh membantu untuk melatih lembu tu [itu] sendiri

ES : Faktor yang macam mane [mana] ?

NFA : Membantu dalm melatih lembu yang nak digunekan [digunakan] untuk kerete lembu seperi yang saya sedia maklum lembu itu sendiri lembu yang sudah biasa digunekan [digunakan] itu sendiri digunekan [digunakan] untuk melatih lembu yang lain

ES : Ha sebagai cikgu wajib la maksudnye sebab kalau kite [kita] kenakan dua – duea baru memang tak boleh jadi die [dia] akan pergi ke tepi ke tengah ke tepi ke tengah die [dia] dua – dua tak tahu jalan mane [mana] satu silap – silap kite [kita] pun entah ke mane [mana] pasal takde cikgu

NFA : Mungkin pak cik boleh ceritakan dengan lebih spesifik macam mane [mana] lembu tu [itu] menjadi cikgu kepade [kepada] yang baru nak dilatih

ES : Ye la yang jadi cikgu tu [itu] die [dia] dah bertahun – tahun kerje die [dia] dah biase die [dia] pun dah tahu kite [kita] cakap pun die [dia] di sini die [dia] dah ikut

sini macam die [dia] latih yang budak baru tu [itu] yang tu [itu] degil lagi melonte le ape [apa] le die [dia] boleh tahan kalau due – due baru die [dia] melonte kite [kita] mane [mana] boleh tahan die [dia] [dia] due – due besor daripade [daripada] kite [kita] itu stu kegunaan die [dia] tu [itu] die [dia] ade [ada] cikgu die [dia] [tu [itu]

NFA : Jadi kebiasaanye lembu yang dijadikan cikgu ni [ini] umur die [dia] berape [berapa]

ES : Umur die [dia] ye le macam hitam yang tengok tu [itu] umur die [dia] die [dia] belajar bawak kerete daripade [daripada] die [dia] lapan due tahun sekarang umur die [dia] dah lapan tahun

NFA : Sebelum die [dia] jadi cikgu tu [itu] jangke mase die [dia] tu [itu] lame tak yang membolehkan kite [kita] lepaskan die [dia] untuk jadi cikgu kepade [kepada] lembu yang baru

ES : Lame kadang – kadang cikgu pun ade [ada] sungguhpun die [dia] dah lame ade [ada] tak boleh jadi cikgu jugak [juga] die [dia] ikut suke hati die [dia] je die [dia] tak boleh layan die [dia] tak mau layan ni [ini] orang baru die [dia] tak mau ajau [ajar]

NFA : Kalau macam untuk bawak kerete lembu tu [itu] due – due tu [itu] kan jadi lembu yang biase digunekan [digunakan] ataupun pak cik kan letak yang lame dan satu yang masih baru lagi

ES : Itu kite [kita] tengok kalau kite [kita] nak letakka yang betul – betul baru tu [itu] kite [kita] tengok yang baru tu [itu] dah pandai baru kite [kita] boleh letakkan die[dia] bersama yang lame kalau misal kate satu baru tu [itu] satu lame misal kate kite [kita] jalan tu [itu] daripade [daripada] sini ke Bandar Hilir yang lame yang baru ni [ini] die [dia] tak boleh tahan die [dia] tak tahan die [dia] belum pandai tu [itu] nafas die [dia] ape [apa] semue macam kite [kita] tak pernah kite [kita] dah lame tak main bola tibe – tibe kite [kita] berlari memang pancit

NFA : Berdasarkan pengalaman pak cik sesebuah kerete lembu yang mengandungi due ekor lembu ni [ini] boleh berjalan berape [berapa] jauh ?

ES : Lebih kurang lime belas kilometer la enam belas

NFA : Lime belas kilometer tanpe henti ?

ES : Tanpe henti

NFA : Jadi lime belas kilometer tu [itu] selalunye akan mengambil mase berape [berapa] lame [lama] ?

ES : Dalam satu jam lebih. Kite [kita] balik daripade [daripada] Ayer Keroh hari tu [itu] satu due jam due jam daripade [daripada] Ayer Keroh ke Bukit Lintang

NFA : Jadi lime belas kilometer dalam mase due jam. Jadi dari segi penjagaan lembu tu [itu] pulak berapekah [berapakah] bagaimane [bagaimana] pulak rutin harian pemakan lembu tu [itu] yang digunekan [digunakan] untuk membawe kerete lembu

ES : Rutin makanan die [dia] [dia] kite [kita] selalu bagi makan die [dia] satu hari satu kali tapi dlam satu kali satu hari tu [itu] makan tu [itu] secukup – cukupnye pagi takde la memang kalu pagi pun die [dia] ragut –ragut rumput kat luar tu [itu] petang je kasi die [dia] makan ni [ini] secukup – cukupnye

NFA : Bagaimane [bagaimana] pulak dengan makanan sampingan untuk lembu?

ES : Die [dia] [dia] takde makanan sampinagn itu kite [kita] kasi makan rumput kadang – kadang pagi kite [kita] tambah tu [itu] die [dia] [dia] ragut – ragut rumput tu [itu]

NFA : Die [dia] [dia] tak ade [ada] pak cik bagi vitamin ke

ES : Vitamin itu vitamin kite [kita] kasi kite [kita] tengok daripade [daripada] selere makan die [dia] [dia] tu [itu] kalau die [dia] dah kurang selere makan kite [kita] baru kasi

NFA : Kire [kira] vitamin tu [itu] hanye untuk menaikkan selere tu [itu] je la bukan menambahkan kecergasan die [dia]

ES : Kalau yang kecergasan die [dia] [dia] tu [itu] lain

NFA : Macam mane [mana] pulak nak melebih mantapkan lagi kecergasan lembu tu [itu]

ES : Itu bukan pak cik nak cakap la itu banyak yang kau kene belajar nanti (ketawa) tapi die [dia] ade [ada] kaedah yang tertentu die [dia] la itu pade [pada] pak cik yang buat sendiri (ketawe)

NFA : Selame [selama] pak cik berade [berada] dalam bidang mengendalikan kerete lembu ni [ini] pernah tak pak cik merasekan ingin berhenti untuk meneruskan pengendalian kerete lembu ini?

ES : Tak ade [Tiada] rase pak cik pasal pak cik bekerje pun Sabtu Ahad pak cik terfikir juge [juga] nak bawak juge [juga] kerete lembu juge [juga]

NFA : Jadi perasaan sentisa nak bawak tu [itu] juge [juga] keseronokan die [dia] [dia] tu [itu] juge [juga] takkan habis

ES : Ha takkan habis kadang – kadang macam ini ha tak de ape [apa] kerje kite [kita] boleh sanggup kenekan lembu pergi jalan sane kite [kita] pusing ha balik

NFA : Kire [kira] pak cik boleh dikatekan dah sebati lah dengan kerete lembu

ES : Ha dah sebati

NFA : Seronok daripade [daripada] kecil. Pade [Pada] pendapat pak cik sendiri kenape [kenapa] kite [kita] harus mengekalkan warisan kerete lembu ni [ini]

ES : Itu macam pak cik cerite [cerita] tadi kite [kita] mesti kekalkan kite [kita] patut kekalkan sebab negeri kite [kita] ni [ini] bertaraf dunie warisan dunie itu yang kite [kita] warisan kite [kita] kite [kita] kekalkan kite [kita] pertahankan itu lah matlamat pak cik

NFA : Jadi kalau diberi peluang apakah yang pak cik akan ubah tentang kesedaran rakyat mengenai kerete lembu?

ES : Kite [kita] pun nak cakap macam tu [itu] kesedaran rakyat pun susah diorang pun anak – anak diorang pun dah belajar tinggi – tinggi diorang dah tak berape [berapa] pandang dah tu [itu] semue kite [kita] susah sikit

NFA : Atau dari segi pandangan pendapat pak cik langkah yang macam mane [mana] pihak kerajaan kite [kita] yang secare khususnye perlu ambil untuk meningkatkan lagi promosi tentang kerete lembu

ES : Meningkatkan lagi promosi tentang kerete lembu ni [ini] kite [kita] kalau boleh la kite [kita] didik generasi mude ni [ini] kite [kita] ajar die [dia] [dia] kite [kita] buatkan keychain kite [kita] buatkan kerete lembu kecil – kecil ye dak umpame macam tu [itu] (sambil menunjukkan replika kereta lembu yang berada di atas meja di dalam rumahnya) replika itu semue akan ade [ada] duit pade [pada] diorang tinggal lagi diorang tak nampak diorang rajin belajar bukan banyak nau modal yang plywood sekeping plywood tu empat belas eh empat kali lapan kaki berape [berapa] banyak kerete lembu yang boleh direke cipte yang besar – besar punye [punya] ni [ini] berape [berapa] banyak tapi diorang tak Nampak macam pak cik cakap hari tu [itu] diorang kasi pak cik mesin umum – umum lepas perasmian seminggu diorang angkat balik

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

NFA : Mungkin ade [ada] langkah – langkah yang pihak kerajaan perlu betulkan sikit menegnai kesedaran warisan ni [ini]. Jadi kata – kata akhir pak cik mengenai warisan itu sendiri di Negeri Melake [Melaka]

ES : Macam mane [mana]?

NFA : Harapan pak cik sendiri terhadap Warisan Kerete Lembu di Melake [Melaka]

ES : Harapan pak cik jangan lah kerete lembu ni [ini] dihapuskan disishkan kalau ade [ada] ape [apa] – ape [apa] perayaan tu [itu] panggil kite [kita] sedie [dia] bukan kite [kita] nak mengharapkan kite [kita] nak mengharapkan bayaran yang semahalnye tapi macam pihak penganjur pun bertimbang rase le memadai bukan kite [kita] mintak macam tujuh lapan ribu ape [apa] semue

NFA : Jadi terime kasih pak cik Sulaiman kerane sanggup berkongsi banyak tentang pembuatan kerete lembu dan juge [juga] pengendalian kerete lembu. Terime kasih

ES : Same – same[sama-sama]

LOG TEMUBUAL

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

MASA	PERKARA	ISI
00:00	Latar belakang tokoh	-Menetap di Melaka sejak lahir -Dilahirkan pada 1964 -Sudah menetap selama 52 tahun di Melaka -Merupakan anak jati Melaka
1:07	Maklumat tentang keluarga tokoh	-Berkahwin dengan Puan Maimunah -Isteri berasal dari Jeli, Kelantan -Mempunyai 5 orang cahaya mata(2 lelaki, 3 perempuan) -Mempunyai seorang anak angkat lelaki
3:22	Sebab menetap di Melaka	-Tiada pilihan lain untuk terus menetap -Tanah yang diduduki sekarang merupakan tanah wasiat
4:54	Latar belakang pendidikan tokoh	-Bersekolah rendah di Sekolah Rendah Bukit Lintang -Mengambil sijil LCE -Bersekolah menengah di Sekolah Menengah Seri Mahkota
6:19	Pencapaian semasa sekolah	-Pernah mewakili sekolah dalam sukan bola sepak -Menjadi ketua bola sepak untuk mewakili sekolah-sekolah negeri Melaka
7:46	Maklumat adik-beradik	-10 orang adik-beradik(anak ke 8)

		-Seorang telah meninggal
8:26	Pengalaman bekerja	-Mula bekerja seawal umur 18 tahun -Membantu ayahnya, Encik Manan bin Ngah berniaga lembu dan daging -Berniaga bersama ayah selama 7 tahun -Pekerjaan pertama yang dilakukan ialah berniaga -Juga pernah bekerja sebagai tentera laut
9:45	Kecenderungan dalam pembuatan kereta lembu	-Pada mulanya tidak berminat dalam pembuatan kereta lembu -Menjadi cenderung selepas kerap diminta untuk membantu menyiapkan kereta lembu -Lebih berminat dalam mengendalikan kereta lembu -Mula ceburi bidang pembuatan kereta lembu selepas tidak dalam perniagaan besi buruk -Pembuatan kereta lembu bukan merupakan sumber pendapatan utama -Lebih menggemari mengendalikan kereta lembu. -Merasakan lebih kepuasan kerana dapat menghiaskan sendiri kereta lembu
14:23	Pengalaman mengendalikan kereta lembu	-Bermula seawal belasan tahun -Menghadiri Pesta Budaya Tanjung Keling pada tahun 1976-1979

		-Menyertai sebagai peserta
16:28	Penglibatan awal dalam pembuatan kereta lembu	-Bermula seawal umur 18 tahun -Semasa sekolah juga sudah sering diminta belajar tentang teknik-teknik pembuatan kereta lembu dari ayahnya sendiri -Tidak ada kawan yang turut berminat dalam bidang ini untuk sama-sama mempelajari proses pembuatan
17:36	Permulaan membuat kereta lembu	-Sejak mula membantu ayanhnya secara serius dalam pembuatan kereta lembu ini bermula dari umur 18 tahun
18:35	Latar belakang perusahaan kereta lembu	-Perusahaan ini mula diterajui oleh ayahnya, Encik Manan bin Ngah -Merupakan perniagaan warisan turun temurun keluarga
20:13	Lokasi pembuatan kereta lembu	-Di kawasan persekitaran rumah -Bertempat di Kampung Tambak Bugis, Telok Mas
20:52	Permulaan perusahaan kereta lembu	-Menggunakan modal sendiri -Kayu-kayu yang digunakan dikutip dari jambatan-jambatan yang dirobohkan -Hanya mengeluarkan modal untuk membeli paku -Bahan-bahan lain hanya menggunakan barang-barang terbuang atau bahan semulajadi

		-Tidak mempunyai pekerja -Hanya ada seorang menantu yang membantu untuk membuat bahagian-bahagian kimpalan
22:43	Kolaberasi dengan pihak kerajaan	-Berkolaberasi untuk bahagian promosi -Pernah bekerjasama dengan pihak PAMA -PAMA menjadi perantara dengan pelanggan yang membuat tempahan dari California -Muzium Negara turut mempamerkan hasil kereta lembu
24:40	Sejarah pembuatan kereta lembu di Melaka	-Kereta lembu yang asli di Malaysia memang berasal dari Melaka
24:57	Mempelajari cara pembuatan kereta lembu	-Mula belajar dari ayahnya sendiri iaitu Encik Manan bin Ngah -Mengambil masa tujuh hingga lapan tahun untuk belajar
25:50	Pendapat tentang bidang pembuatan kereta lembu	-Menyatakan hasil pendapatan dari pembuatan kereta lembu agak susah -Hanya kerana minat yang mendalam terhadap kereta l:embu membuatkan beliau kekal dalam bidang ini -Cabaran sepanjang mengendalikan kereta lembu adalah operasi kereta lembu diberhentikan selama 4 bulan -Selepas merayu dan mendesak pihak kerajaan,

		kemudian kereta lembu dapat diteruskan semula -Sepanjang kereta lembu tidak berjalan, kereta lembu mudah rosak dan tidak ada pendapatan yang stabil
31:30	Mengenai bengkel yang digunakan untuk membuat kereta lembu	-Tidak mempunyai bengkel lain kerana tidak mampu -Hanya mampu membangunkan bengkel sendiri di kawasan tanah lapang rumah -Tidak pernah mendapat sebarang tajaan dari mana-mana pihak
32:30	Menimba ilmu pembuatan kereta lembu dari orang lain	-Juga belajar dari ayah saudara iaitu Encik Ahmad bin Ngah -Tidak terus belajar kerana mengalami masalah tertentu -Pernah juga belajar dengan ayah saudar yang lain iaitu Encik Abdul bin Ngah
35:43	Tentang sesi demonstrasi pembuatan kereta lembu	-Menyediakan sesi demonstrasi untuk pelajar-pelajar kolej tentang cara pembuatan -Juga buat untuk pihak media membuat liputan mengenai warisan dan proses pembuatan kereta lembu
36:26	Modal memulakan perusahaan	-Menggunakan modal sendiri sepenuhnya -Tidak menerima sebarang tajaan atau pinjaman -Hanya menerima wang penghargaan atas pengiktirafan sebagai aktivis kereta lembu dari

		Kementerian Pelancongan Malaysia
37:20	Medium promosi	-Kementerian Pelancongan Negeri Melaka banyak memberi pertolongan -Bantu dalam membukukan tentang pembuatan kereta lembu -Menyertai acara-acara rasmi pihak kerajaan -Ada juga menggunakan media sosial untuk mempromosikan dan memperkenalkan tentang kereta lembu
40:10	Kampung Tambak Bugis bakal diwartakan sebagai Perkampungan Kereta Lembu	-Masih dalam pertimbangan Kementerian Pelancongan Malaysia -Dikenal pasti melalui buku yang diterbitkan -Merasakan dengan mendapatkan pengiktirafan itu dapat mempromosikan kampung kepada orang luar untuk mengetahui identiti kampung
47:57	Sejarah kedatangan kereta lembu	-Memang dikenali dengan nama kereta lembu -Berasal dari India -Mula digunakan di Melaka sejak zaman Jepun -Kebiasaannya digunakan oleh kaum India kerana mereka memiliki banyak lembu -Tiada panggilan tertentu untu pengendali kereta lembu
49:23	Jenis-jenis kereta lembu	-Hanya corak membezakan antara satu kereta lembu

		dengan yang lain -Sesetengah bahagian mempunyai simbolik yang tertentu
50:50	Kegunaan kereta lembu	-Mula digunakan oleh golongan kebiasan untuk dijadikan sebagai pengangkutan untuk mengangkut barang- barang atau membawa golongan bangsawan -Jenis barang yang dibawa adalah pasir, batu-batu, hasil tanaman -Juga sebagai pengangkutan untuk pemilik kereta lembu itu sendiri -Kegunaan pada masa kini adalah untuk industri pelancong
53:03	Kegunaan kereta lembu untuk perayaan	-Digunakan untuk pesta-pesta yang dianjurkan oleh pihak kerajaan negeri Melaka dan Kementerian Pelancongan Malaysia -Kebiasaanya dibayar sebanyak RM500 ke rm3000 untuk disewa selama satu malam
56:40	Masa yang diambil untuk menyiapkan sebuah kereta lembu	-Mengambil masa selama 3 bulan sekiranya dibuat secara konsisten setiap hari -Setiap bahagian kereta lembu boleh dibuka dan dipasang semula -Memerlukan 5 orang sekurang-kurangnya untuk memasang dan membuka kereta lembu -Terdapat lebih kurang 17

		bahagian pada kereta lembu
62:52	Penerangan mengenai bong	-Fungsinya menarik besi yang diletakkan pada pasang -Menggunakan jenis kayu resak
63:29	Penerangan mengenai tongkat	-Digunakan untuk menahan kereta lembu dari bergerak ketika tidak berjalan -Mengelakkan dari kereta lembu menjadi tertunam iaitu tidak stabil -Menggunakan kayu hutan yang biasa
64:15	Penerangan mengenai tempat duduk	-Keluasannya adalah 7x9 kaki -Boleh memuatkan dalam 6 orang penumpang
65:15	Penerangan mengenai papan	-Ukurannya ialah 18 inci untuk tinggi dan kelebarannya tidak sama untuk setiap bahagian -Kelainan pada saiz kelebaran itu membuatkan kereta lembu nampak lebih cantik
66:40	Penerangan mengenai gantang	-Fungsi sebagai menahan balak di bahagian hadapan kereta lembu -Menggunakan kayu temusu -Memilih kayu temusu kerana tidak mudah pecah dan retak
67:28	Penerangan mengenai roda	-Mengambil masa 1 bulan untuk disiapkan -Menggunakan jenis kayu resak untuk jejari dan tapak roda -Digunakan kerana kalis air dan lebih tahan lasak -Terdapat 14 jejari di setiap

		roda -Melambangkan 14 buah negeri dalam Malaysia -Mempunyai ukuran tertentu untuk setiap lengkang
69:47	Penerangan mengenai bantal	-Berfungsi untuk mengalas antara peti dan balang -Menggunakan kayu leban
70:10	Peneranan mengenai pasang	-Berfungsi sebagai bahagian yang digunakan untuk mengawal lembu -Menggunakan kayu jenis leban tanduk -Kayu leban tanduk boleh bertahan lama
71:18	Penerangan mengenai pemilihan bilangan lembu	-Kebiasaanya menggunakan 2 ekor lembu, namun ada juga yang menggunakan seeokor lembu sahaja -Tetapi yang menggunakan seekor lembu itu dipanggil pedati -Menggunakan jenis tali benang untuk menarik lembu kerana lebih selesa untuk digunakan
74:45	Penerangan mengenai atap	-Dikenali sebagai atap atau kajang -Diperbuat dari buluh, besi atau kayu kelat dan daun rumbia -Reka bentuk atap melambang rumah minang di Negeri Sembilan
76:05	Penerangan mengenai peti	-Peti digunakan untuk menahan barang yang diletakkan dari jatuh dari kereta lembu -Menggunakan kayu hutan yang lembu

		-Tidak mempunyai jenis-jenis peti atau bentuk -Mengambil masa lebih kurang 2 minggu
78:38	Bahagian-bahagian utama dan sukar pada kereta lembu	-Jenis-jenis kayu dipilih bersesuaian dengan kegunaan bahagian tertentu -Roda merupakan bahagian yang paling lama dan sukar untuk disiapkan -Ini adalah kerana setiap ukuran pada bahagian pada roda akan mengakibatkan roda tidak stabil dan tidak cantik
80:37	Cabam menyiapkan kereta lembu	-Dari segi tekanan menyiapkan kereta lembu akan membuatkan lebih rumit untuk disiapkan -Tiada kesukaran untuk mendapatkan bekalan bahan
81:27	Kos pembuatan kereta lembu	-Secara ksarnya lebih kurang RM 6000 -Dijual semula dengan harga rm10000 -Harga setiap kereta lembu berbeza mengikut saiz -Untuk kereta lembu yang kecil berharga RM 10000, manakala yang besar adalah RM 12000 -Harga hanya berdasarkan kereta lembu dan tidak termasuk lembu
83:30	Kadar sewaan	-Tidak menyediakan sebarang khidmat sewaan kereta lembu -Hanya mengambil upah untuk membuat kereta lembu dan membaik pulih

		bahagian kereta lembu yang rosak
84:28	Ketahanan kereta lembu	-SEkiranya hanya digunakan untuk berjalan selama 30 hingga 40 tahun -Namun sekiranya tidak berjalan, ianya mampu bertahan lebih dari 50 tahun -Cara penjagaannya adalah harus sering dibersihkan dan dilapkan -Bahagian roda merupakan bahagian yang paling asas untuk membuat kereta lembu bertahan lebih lama
87:03	Pengalaman peribadi sepanjang menghasilkan kereta lembu	-Kereta lembu hanya ada di Melaka -Namun sekiranya ke India, terdapat banyak kereta lembu yang ada -Pernah juga ke neger-negeri lain dalam Malaysia untuk mempromosi dan memperkenalkan kereta lembu -Pernah mengalami kecelakaan semasa mengajar lembu -Pernah mendapat permintaan membuat kereta lembu untuk koleksi persendirian -Harganya mengikut kesukaran dan kehalusan ukiran pada kereta lembu -Koleksi peribadi lebih menekankan kepada ketahanan kereta lembu agar dapat digunakan lebih lama

		-Sudah menghasilkan sebanyak 9 buah kereta lembu -Sebanyak 8 buah kereta lembu telah dijual -Pernah menghasilkan kereta lembu untuk pelanggan dari luar negara -Sering menghadiri majlis-majlis kerajaan
97:50	Proses pemilihan lembu	-Memilih lembu berdasarkan pusau, susuk badan, keadaan kaki semasa berdiri dan berjalan -Selalu menggunakan jenis lembu Siam yang besar -Mendapatkan lembu dari hasil kacukan ternakan sendiri juga -Kebiasaanya menggunakan lembu ternakan sendiri -Kebiasaanya lembu yang sudah berumur 2 tahun boleh digunakan untuk kereta lembu -Lembu jantan yang akan digunakan -Kaedah bercakap dengan lembu juga merupakan cara untuk mengajar lembu selain menggunakan cikgu lembu untuk mengajar lembu yang baru hendak dilatih -Kebiasaanya lembu yang dijadikan cikgu adalah dalam lingkungan 8 tahun -Kereta lembu ini boleh berjalan sejauh 15 km dan mengambil masa selama 2

		jam
109:20	Harapan dan pendapat tentang warisan kereta lembu	-Tidak pernah ada rasa bosan untuk membawa kereta lembu -Merasakan perlu untuk mempertahankan warisan yang ada -Memberi cadangan dalam meningkatkan promosi kereta lembu dengan cara mendidik generasi muda membuat cenderamata yang bermotifkan kereta lembu -Berharap agar kereta lembu tidak dihapuskan, memperbanyakkan lagi acara untuk mempromosikan kereta lembu dan berharap agar pihak penganjur membayar dengan memadai.

RALAT

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Sewaktu temubual ini dijalankan, terdapat beberapa gangguan yang berlaku yang menyebabkan rakaman temuramah ini kurang jelas.

1. Bunyi loceng lembu
2. Bunyi kertas teselak
3. Bunyi suara isteri tokoh berbual
4. Bunyi suara anak tokoh bercakap
5. Bunyi gangguan motorsikal
6. Bunyi ayam berkokok
7. Bunyi mengetuk besi
8. Bunyi hujan lebat
9. Bunyi lembu
10. Bunyi loceng menjual aiskrim
11. Bunyi remaja kampung menyapa
12. Bunyi guruh
13. Bunyi angin bertiup
14. Bunyi atap zink terkena air hujan
15. Bunyi azan berkumandang

RINGKASAN

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Kami Mohd Muhaimin bin Ahmad Jaludin dan Nur Farah Amalina bt Mohamad Rujahan telah menemubual Encik Sulaiman Bin Manan yang merupakan seorang aktivis keret a lembu di Melaka. Tempat kami menjalankan sesi temubual adalah bertempat di kediaman Encik Sulaiman di Kampung Tambak Bugis, Telok Mas, Melaka. Encik Sulaiman telah dilahikan pada 31 Julai 1964 di Telok Mas, Melaka. Beliau merupakan anak ke lapan daripada 10 orang adik-beradik. Keluarga beliau sememangnya telah lama menjalankan perusahaan kerete lembu di Melaka. Beliau telah mendapat pendidikan awal di Sekolah Rendah Bukit Lintang dan menyambung pendidikan menengah di Sekolah Menengah Seri Mahkota.

Temubual selama 113 minit 53 saat adalah berkenaan pengalaman beliau dalam bidang pembuatan dan pengendalian kereta lembu. Beliau juga ada menceritakan proses-proses pembuatan kereta lembu, cara penjagaan serta cara untuk memilih dan melatih lembu yang akan digunakan untuk kereta lembu. Selain itu, beliau juga ada menceritakan tentang teknik mengajar seekor lembu yang akan digunakan untuk kereta lembu iaitu ianya akan diajar oleh seekor cikgu lembu yang lain dan hanya dipantau oleh Encik Sulaiman sahaja.

Sepanjang sesi temubual kualiti rakaman kami adalah sangat baik namun terdapat banyak gangguan dari segi bunyi yang tidak dapat dielakkan. Ini adalah kerana lokasi menemubual Encik Sulaiman bertempat di kawasan bengkel kereta lembu yang berdekatan dengan ternakan-ternakan beliau. Namun begitu, kesemua maklumat penting mengenai pengalaman beliau dan pembuatan kereta lembu dapat direkod dan ditranskrip dengan baiknya.

DIARI KAJIAN

BIL	TARIKH	PERKARA
1.	10 Mac 2015	Pengenalan kepada subjek sejarah lisan
2.	17 Mac 2015	Pemilihan tajuk kertas kerja
3.	17-24 Mac 2015	Pengumpulan dan pencarian maklumat berkenaan tajuk
4.	24 Mac 2015	Membuat pemilihan tokoh untuk ditemubual
5.	24 Mac 2015	Pensyarah menyarankan tajuk yang baru dan mendapat kerjasama denga Perbadanan Perpustakaan Negeri Melaka(PERPUSTAM)
6.	17 April 2015	Temujanji bersama pustakawan PERPUSTAM dan berbincang mengenai tajuk kajian
7.	17 April 2015	Membuat temu janji dengan tokoh untuk membuat pra-temubual
8.	18 April 2015	Melakukan pra-temubual dengan tokoh dan membuat temu janjji untuk tembual yang seterusnya
9.	19-23 April 2015	Menjana soalan temubual
10.	25 April 2015	Temubual bersama tokoh
11.	26 April 2015 - 15 Jun 2015	Proses mendokumentasikan transkrip temubual bersama tokoh
12.	22 Jun 2015	Tarikh penghantaran transkrip

SENARAI SOALAN

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

SOALAN ORENTASI

1. Sudah berapa lama menetap di Melaka?
2. Berapa tahun?
3. Adakah encik anak jati Melaka?
4. Isteri encik juga berasal dari Melaka?
5. Encik mempunyai berapa orang cahaya mata?
6. Boleh saya tahu nama mereka?
7. Anak-anak encik semuanya lahir dan membesar di Melaka?
8. Adakah anak-anak encik masih belajar atau ada yang sudah bekerja?
9. Adakah anak-anak encik turut terlibat dalam bidang pembuatan kereta lembu?
10. Adalah anak encik turut bawa kereta lembu?
11. Apakah yang membuatkan encik memilih untuk menetap di sini?
12. Di manakah encik bersekolah sewaktu sekolah rendah dahulu?
13. Berapakah keputusan UPSR encik?
14. Di mana pula encik bersekolah menengah?
15. Apakah keputusan PMR dan SPM encik sewaktu sekolah menengah?
16. Adakah pencapaian lain yang encik peroleh ketika di sekolah menengah?
17. Adakah encik menyambung pengajian selepas SPM? Di mana?
18. Berapakah bilangan adik beradik encik?
19. Encik anak ke berapa?
20. Dari usia berapakah encik sudah mula bekerja?
21. Apakah pekerjaan pertama encik?
22. Seterusya apakah pekerjaan yang dilakukan?
23. Adakah pembuatan kereta lembu ini adalah salah satu hobi pada awalnya?
24. Sebelum menceburi bidang pembuatan kereta lembu,apakah kerja terakhir yang dilakukan?
25. Adakah pembuatan kereta lembu ini menjadi sumber pendapatan utama encik?
26. Encik lebih cenderung untuk menghasilkan kereta lembu atau mengendali kereta lembu?
27. Mengapa?
28. Pada bilakah encik mula serius dalam bidang pembuatan kereta lembu?

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN
NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

29. Bagaimana pula dengan bidang pengendalian kereta lembu? (sejak bila)
30. Bagaimana encik boleh terlibat dalam bidang ini?

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

SOALAN UMUM

1. Bilakah perusahaan ini mula ditubuhkan?
2. Siapa yang mula menerajui perusahaan ini?
3. Ini memang perniagaan keluarga?
4. Bagaimana encik mulakan perniagaan pembuatan kereta lembu ini?
5. Di manakah lokasi pertama pembuatan lembu?
6. Adakah encik mempunyai pekerja yang turut membantu?(tuk buat KL)
7. Adakah encik berkoleberasi dengan mana-mana pihak kerajaan untuk pembuatan atau promosi ttg kereta lembu?
8. Pembuatan kereta lembu ini memang asli dari Melaka?
9. Encik memang menghasilkan kereta lembu atau hanya pengendali kereta lembu?
10. Apakah yang membuatkan encik berminat untuk menceburi bidang pembuatan ini?
11. Dari siapa encik belajar cara pembuatan?
12. Berapa lama masa yang diambil untuk belajar?
13. Siapakah inspirasi encik dalam bidang ini?
14. Adakah ini kemahiran yang diwarisi dari sesiapa?
15. Ada sesiapa di dalam keluarga yang yang berada dalam bidang ini?
16. Apa pendapat encik tentang bidang pembuatan kereta lembu ini?
17. Apakah cabaran yang dihadapi?
18. Apakah menariknya bidang pembuatan kereta lembu ini?
19. Di manakah premis untuk membuat kereta lembu?
20. Adakah premis ini mendapat tajaan mana-mana pihak?
21. Apakah kemudahan yang terdapat di premis ini?
22. Apakah tujuan encik memilih tempat ini untuk dijadikan premis?
23. Kebiasaanya,siapakah yang datang melawat?
24. Pelancong tempatan atau asing yang lebih kerap datang?
25. Adakah encik menyediakan sebarang sesi demonstrasi pembuatan kereta lembu?
26. Dari manakah dapatkan modal untuk mulakan perniagaan ini?
27. Adakah perniaagan encik mendapat sebarang tajaan?

28. Adakah perniagaan encik berkolaborasi dengan pihak kerajaan negeri Melaka?
29. Bagaimana pula dengan cara promosi kereta lembu ini?
30. Adakah pihak kementerian ada menyediakan sebarang medium/kaedah untuk promosi?
31. Adakah encik mempunyai sebarang media sosial untuk mempromosikan kereta lembu ini sendiri?

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

SOALAN SPESIFIK

1. Ada nama lain selain kereta lembu?
2. Dari mana sejarah pembuatan kereta lembu?
3. Sejak bila kereta lembu mula digunakan di Melaka?
4. Pada zaman bila kereta lembu mula digunakan?
5. Apakah panggilan untuk orang yang mengendalikan kereta lembu?
6. Kereta lembu ini mempunyai pelbagai jenis ke?
7. Apakah jenis-jenis kereta lembu yang ada?
8. Apakah yang membezakan jenis-jenis kereta lembu?
9. Apakah simbolik yang ada pada kereta lembu?
10. Siapakah atau golongan apakah yang mula menggunakan kereta lembu ini?
11. Apakah kegunaan kereta lembu pada masa dahulu?
12. Apakah pula kegunaannya sekarang?
13. Kebiasaanya kereta lembu ini boleh dikatakan digunakan untuk membawa barang?
14. Apakah jenis-jenis barang yang dibawa?
15. Adakah kereta lembu ini digunakan untuk sebarang perayaan?
16. Apakah perayaan tersebut?
17. Berapa lamakah masa yang diperlukan untuk menyiapkan sebuah kereta lembu?
18. Berapa lamakah masa yang diambil untuk membuka dan memasang kereta lembu yang dah siap?
19. Terdapat berapa bahagian di kereta lembu?
20. Apakah?
21. Apakah fungsi sebuah gantang?
22. Apakah jenis kayu yang digunakan untuk membuat gantang?
23. Berapakah masa yang diambil untuk siapkan sepasang roda?
24. Kayu apakah yang digunakan?
25. Berapakah bilangan jejari yang harus ada?
26. Berapakah ukuran untuk setiap sisi roda?
27. Adakah ia melambangkan sesuatu?

28. Apakah fungsi bantal?
29. Apakah kayu yang digunakan untuk membuat bantal?
30. Apakah pula fungsi pasang?
31. Kayu apakah yang digunakan untuk membuat pasang?
32. Seperti yang saya lihat saiz lembu berbeza-beza, adakah saiz pasang juga akan turut berbeza?
33. Adakah terdapat kereta lembu yang menggunakan kurang dari 2 lembu atau lebih?
34. Adakah ikatan tertentu yang digunakan untuk mengikat pasang?
35. Tali jenis apakah yang digunakan?
36. Atap kereta lembu dibuat daripada apa?
37. Adakah bahan lain yang digunakan untuk membuat atap kereta lembu?
38. Adakah nama lain yang digunakan selain atap?
39. Adakah atap itu mempunyai simbolik tersendiri?
40. Apakah fungsi peti?
41. Apakah kayu yang digunakan untuk membuat peti?
42. Adakah terdapat jenis-jenis peti?
43. Berapa lamakah masa yang diperlukan untuk menyiapkan sebuah peti?
44. Mengapakah setiap bahagian menggunakan jenis kayu yang berbeza?
45. Di bahagian manakah yang mengambil masa paling lama untuk disiapkan?
46. Apakah bahagian-bahagian utama yang perlu ada pada sebuah kereta lembu?
47. Adakah bahagian-bahagian yang sukar disiapkan?
48. Apakah dan kenapa?
49. Adakah terdapat sebarang cabaran dalam menyiapkan kereta lembu?
50. Apakah cabaran yang biasa dilalui?
51. Kebiasaannya,berapakah kos pembuatan sebuah kereta lembu?
52. Berapa pula harga yang dijual kepada pembeli?
53. Beserta lembu atau tidak?
54. Adakah harga setiap kereta lembu itu sama?
55. Apakah yang membeza harga-harga sebuah kereta lembu?
56. Ada sediakan untuk sewa harian?
57. Berapa kadar untuk sewa harian?

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

58. Berapa lamakah sesebuah kereta lembu itu boleh digunakan atau bertahan?
59. Bagaimana cara penjagaan sesebuah kereta lembu?
60. Apakah yang dibuat dengan kereta lembu yang tidak boleh digunakan lagi atau rosak?
61. Adakah kereta lembu ini terdapat di negeri lain?
62. Adakah perbezaan di antara kereta lembu di Melaka dan negeri lain?
63. Pernahkah encik ke negeri lain untuk mempromosikan kereta lembu ini di mata masyarakat?
64. Pernahkah encik mengalami kecelakaan semasa mengendalikan kereta lembu?
65. Pernahkan encik diminta membuat kereta lembu untuk koleksi persendirian?
66. Seingat encik sudah berapa buah kereta lembu yang dihasilkan?
67. Berapa buah untuk persendirian?
68. Berapa pula jumlah untuk dijual semula?
69. Adakah kereta lembu yang dibuat digunakan di Melaka sahaja atau dipasarkan ke negeri lain?
70. Adakah kereta lembu encik pernah digunakan untuk sebarang acara-acara rasmi?
71. Apakah ciri-ciri untuk memilih lembu untuk digunakan di kereta lembu?
72. Jenis lembu apakah yang digunakah?
73. Baka apakah yang biasa dipilih?
74. Tingkah laku yang bagaimana dipilih untuk dijadikan lembu di kereta lembu?
75. Pada umur bilakah seseekor lembu itu dapat digunakan untuk kereta lembu?
76. Apakah jantina lembu yang digunakan untuk membawa kereta lembu?
77. Mengapa?
78. Berapa lama masa yang diambil untuk melatih seseokor lembu?
79. Bagaimanakah langkah yang boleh diambil?
80. Bagi pendapat encik, kenapakah kita harus mengekalkan warisan ini?
81. Jika diberi peluang, apakah yang encik ingin ubah tentang kereta lembu?
82. Apakah harapan encik tentang warisan kereta lembu?

INDEKS

A
Anak 20-23
Atap 47, 70-71

B
Batang 46, 54- 55, 58, 72-73
Bayar 37, 51
Buruk 25, 78
Bosan 25
Bayaran 94
Bendul 55-57,60, 72
Bantal 55, 65-66
Bong 53 – 54, 58
Balak 56, 62, 65

C
Cukup 51, 88
Cantik 27, 51, 59, 62, 66, 75, 77

D
Dunia 85
Dikelilingi 64
Dekorasi 52, 76

E
Elok 59, 80, 88

F
Fed up 25

G
Gantang 57, 63, 74,

H
Harapan 93-94
Hati 27, 79, 90

J
Jatuh 82
Jalan 89 – 90, 92
Jambatan 31
Jerejak 54-55, 72

K
Kaki 69, 71, 86 ,93
Kawan – kawan 29
Kecelakaan 82
Kepuasan 27
Kayu 21, 31, 35, 55, 57, 59 - 60, 63- 64, 66 – 67, 69 – 71, 73 - 74

L
Leban 66- 67
M
Melatih 88-89
Membawa 25, 47-48, 74
Mewakili 23
Malu 34
Marah 25
Menghargai 79

N
Negara
California 3, 84,
Melaka 21-25, 49-50, 116-119, 81, 84-85, 89,
Negeri Sembilan 47, 71
Johor 47, 85
Sabah 85
Sarawak 85

P
Pekerjaan 24-25
PAMA 32-33
Promosi 93
Peti 54-55, 58-59,61, 66, 71 – 73
Pertukangan 74
Pemerhatian 24
Pesta 28, 35, 49 – 50, 79

R
Replika 84, 93

S
Sekolah 21-24, 26, 33, 43
Sewa 21, 28, 37, 49 -50, 53, 81, 86
Sakit 69 – 70
Seronok 44, 92

T
Tongkat 54, 59 – 60
Tali 69 - 70

U
UPSR 22
Utama 26, 77

V
Vitamin 92-93

W
Warisan 19, 21, 30, 39, 43, 85, 92-93

Y
Yakin 27

Z

Zaman 45 – 47, 71, 86

LAMPIRAN

BIOGRAFI TOKOH

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

BORANG KAJI SELIDIK DOKUMENTASI LISAN

LATAR BELAKANG

NAMA: SULAIMAN BIN MANAN

NAMA PANGGILAN: PAK SULAIMAN

UMUR: 52 TAHUN

TARIKH LAHIR: 31/7/1964

TEMPAT LAHIR: Kg. Bukit Lintang

ALAMAT: 118, Kampung Tambak Bugis,
Telok Mas, Melaka

NO TELEFON: 012-2854820

STATUS: Berkahwin

PENDIDIKAN

1. DARI TAHUN 1971 HINGGA 1976 DI Sek. Keb. Bukit Lintang
2. DARI TAHUN 1977 HINGGA 1981 DI Sek. Men. Sri Mahkota
3. DARI TAHUN ________ HINGGA ________ DI ________
4. DARI TAHUN ________ HINGGA ________ DI ________

PENGLIBATAN (KURSUS, SEMINAR, PAMERAN)

AKTIVITI	TAHUN
AKTIVIS KERETA LEMBU	28/3/2015

PERJANJIAN

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA

PERJANJIAN MENGENAI SEJARAH LISAN

Syarat-syarat mengenai wawancara yanq telah diadakan antara Universiti Teknologi MARA dengan ....ENCIK SULAIMAN BIN MANAN....

Pada ....25 APRIL 2015....

1. Pita rakaman hasil wawancara yang tersebut di atas adalah diserahkan kepada Universiti Teknologi MARA untuk disimpan buat selama-lamanya.
2. Pihak Fakulti Pengurusan Maklumat, Universiti Teknologi MARA akan mengambil apa-apa tindakan yang difikirkan perlu untuk memelihara pita rakaman ini.
3. Pihak Fakulti Pengurusan Maklumat, Universiti Teknologi MARA boleh membuat transkrip pita rakaman dan transkrip-transkrip ini perlu/tidak perlu disemak oleh pengkisah (interviewee).
4. Pita rakaman/transkrip ini akan dibuka kepada semua penyelidik sama ada dari Malaysia atau luar negeri yang bertujuan membuat penyelidikan yang sah tanpa syarat-syarat / dengan **syarat:** -

   Apabila petikan diambil dari pita rakaman/transkrip ini untuk digunakan di dalam penerbitan, tesis dll., sumbemya hendaklah diakui oleh penyelidik-penyelidik.
5. Adalah dipersetujui bahawa pita rakaman/transkrip ini akan dibuka kepada penyelidik-penyelidik dalam dan luar negeri mulai dari .... (tarikh). Dipersetujui pada .... oleh kedua pihak yang berkenaan.

....
Pengkisah (interviewee)

....
Dekan
Fakulti Pengurusan Maklumat
Universiti Teknologi MARA

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA SHAH ALAM

SURAT PENGAKUAN PENERIMAAN SALINAN TRANSKRIP SEJARAH LISAN

Kepada sesiapa yang berkenaan,

Saya SULAIMAN BIN MANAN

Dengan ini mengaku telah mendapat satu salinan transkrip temubual Sejarah Lisan bertajuk TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN BIN MANAN MENGENAI WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

daripada penemubual iaitu MOHD MUHAZMIN B. AHMAD JALALUDIN dan NUR FARAH AMALINA BT MOHAMAD [illegible] Transkrip ini telah diserahkan kepada saya pada 19/5/2015

Untuk sebarang pertanyaan, saya boleh dihubungi melalui: -

a) 012-285 4820 (No. tel bimbit)
b) .... (No. tel. rumah)
c) .... (No. tel. pejabat)

Atau di alamat:

118, Kampung Tambak Bungah, Teluk Mas, Melaka.

Nama : SULAIMAN BIN. MANAN

Tandatangan :

Tarikh : 19/5/2015

GAMBAR-GAMBAR

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Kawasan bengkel pembuatan kereta lembu

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

Teknik pembuatan dalam majalah Chari- Chari

TRANSKRIP TEMUBUAL BERSAMA ENCIK SULAIMAN TENTANG WARISAN KERETA LEMBU DI MELAKA

MOHD MUHAIMIN BIN AHMAD JALALUDIN

NUR FARAH AMALINA BINTI MUHAMAD RUJAHAN

14 RONA

BH

Menyelami warisan Melaka

» Pengangkutan, peralatan dan permainan tradisional terus jadi tarikan pelancong

Keratan akhbar Berita Harian

Keratan majalah dalam majalah Arts & Crafts